

SLOVENSKO DOMOBRANSTVO

LETO I.
ŠTEVILKA

12

Mlada slovenska mati ziblje svoje dete.

Pred staro kmečko pečjo, v prav tako stari zibelki, v kateri se je vzgojeval ves rod, ziblje mati tudi sedaj svoje najmlajše dete.

Junge slowenische Mutter wiegt ihr Kind.

Vor dem alten Kachelofen, in einer ebenso alten Wiege, die Generationen überdauert hat, wiegt sie den Jüngsten in den Schlaf.

SS-Kriegsberichtler Beckmann.

Posavska dekleta domobranskim ranjencem

Slovenski narod je v resnici povezan z našim domobranstvom. Božični prazniki so nam to znova potrdili. Ljudstvo zna ceniti domobranske žrtve, zato se je že pred prazniki in tudi ob praznikih spominjalo domobranskih ranjencev.

Dekleta s Posavja so na lastno pobudo pripravile domobranskim ranjencem lepo božičnico. Že ves teden pred Božičem so pekle in kar tekmovalle med seboj, katera bo prispevala večji delež. Napekle so nad 30 potic, piškote in zbrale nekaj jerbasov jabolk, cigaret, konjaka itd. Vse to so same razdelile med ranjence.

1. Z obrazov jim sije veselje, ker bodo razveselile ranjene domobrancelce.

Freudestrahlend sind ihre Gesichter, weil sie die Verwundeten überraschen werden.

2. Mnogo ljubezni — mnogo darov.

Viel Liebe, viel Gaben.

3. Za vsakega ranjenca vrečica z dobrotami.

Für jeden Verwundeten ein Päckchen mit Gaben.

Mädchen aus dem Sawetal bei den Landeswehrmännern

Die Weihnachtsfeiertage bewiesen, daß das slow. Volk tatsächlich mit der Slow. Landeswehr eng verbunden ist. Vor und zu den Feiertagen erinnerte es sich der Verwundeten, eingedenk der großen Opfer der SLW. Männer. Aus eigenem Antrieb bereiteten Sawetalmädchen den Verwundeten eine reiche Weihnachtsbescherung. Sie wetteiferten unter sich, welche von ihnen wohl den größten Teil beitragen wird. Dreißig Rollkuchen und andere Mehlspeisen, mehrere Körbe Äpfel, Zigaretten u. dgl. mehr verteilten sie unter die Verwundeten.

4. Veselo v Ljubljano!

Jubelnd nach Leibach.

5. S polnimi jerbasi v bolnišnico.

Mit vollen Körben ins Krankenhaus.

6. To je bilo veselje, ko so dekleta prenesetila domobrance. Sedaj vedo, da niso pozabljeni in da tudi dekleta cenijo njihove žrtve.

Das war eine Überraschung für die Landwehrmänner. Sie wissen, daß man sie nicht vergessen hat und daß die Mädchen ihre Opfer einschätzen.

Foto Jenko.

Mladina

Die Jugend d

Šolska mladina je začela pred Božičem zbiralno akcijo za obdaritev revnih otrok pregnancev. Akcija, ki jo je podprla tudi Socialna pomoč, je dokazala, da Ljubljana iskreno čuti s pregnanci, ki jim je komunistično nasilje vzelo dom in najdražje. Pod geslom »Mladina mladina« so zbrali za begunske otroke daril v vrednosti nad milijon lir. Pokroviteljstvo nad človekoljubnim delom je prevzela prezidentova soproga Olga Rupnikova.

1. Petnajst srednješolk je pripravilo zbrana darila in jih zavilo v posebne vrečice. Zavitki so bili enako veliki, ker so tudi pregnančki bili enako potrebni.

MittelschülerInnen bereiten gesammelte Gaben und Pakete in gleichgroße Päckchen vor.

2. Obdarovanje je bilo v stekleni dvorani vladne palače, kjer so pripravili otrokom pred prazniki primerno pogostitev.

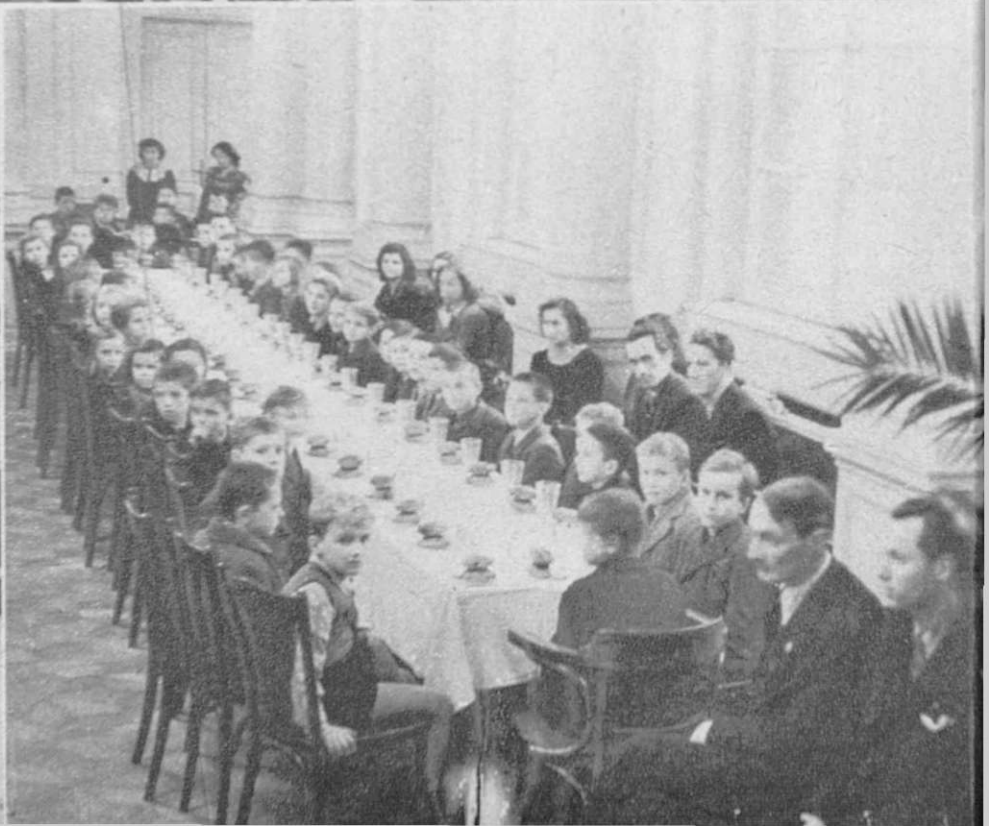
Die Bescherung erfolgte im Glassalon der Prov. Verwaltung.

3. Sto sedem in osemdeset revnih otrok na poti v vladno palačo k obdarovanju.

187 arme Kinder begeben sich zur Bescherung.

4. Mali pregnančki so se ob z dobrotami bogato obloženi mizi kmalu počutili kakor doma. Z otroško radovednostjo so se ozirali na kup daril in nestrpno čakali obdarovanja.

Die kleinen Flüchtlinge fühlen sich recht bald heimisch, angesichts der mit Gaben überfüllten Tische. Zutraulich blicken sie drein und warten kaum auf die Verteilung.

Madlini er Jugend

Vor den Weihnachtsfeiertagen veranstaltete die Schuljugend eine Sammelaktion zur Bescherung der Flüchtlingskinder. Die Aktion, die ihre Unterstützung seitens des Fürsorgeamtes fand, bewies, daß die Bevölkerung Laibachs ein warmes Mitgefühl für diese Armen hat, die ihr Teuerstes verloren haben. Mit dem Wahlspruch »Die Jugend der Jugend« wurden Gaben im Werte von über 1 Million Lire eingesammelt. Das Protektorat der ganzen Aktion übernahm die Gemahlin des Gen. Rupnik.

5. Otroke je obiskal tudi prezident in generalni in-spektor slovenskega domobranstva general Rupnik in se z njimi očetovsko razgovarjal.

Auch Präsident Gen. Rupnik erscheint und plaudert recht väterlich mit den Kleinen.

6. Prezidentova soproga je sama delila otrokom darila.

Die Gemahlin des Präsidenten verteilt persönlich die Gaben.

7. Zavitek je bil pretežak, zato je bila potrebna pomoč.

Das Paket war zu schwer. Es ist Hilfe notwendig.

8. Predsednik begunskega odbora, svetnik g. Škulj Karel, se je v imenu malih toplo zahvalil vsem, ki so pripomogli do tako lepega obdarovanja naj-potrebnejših.

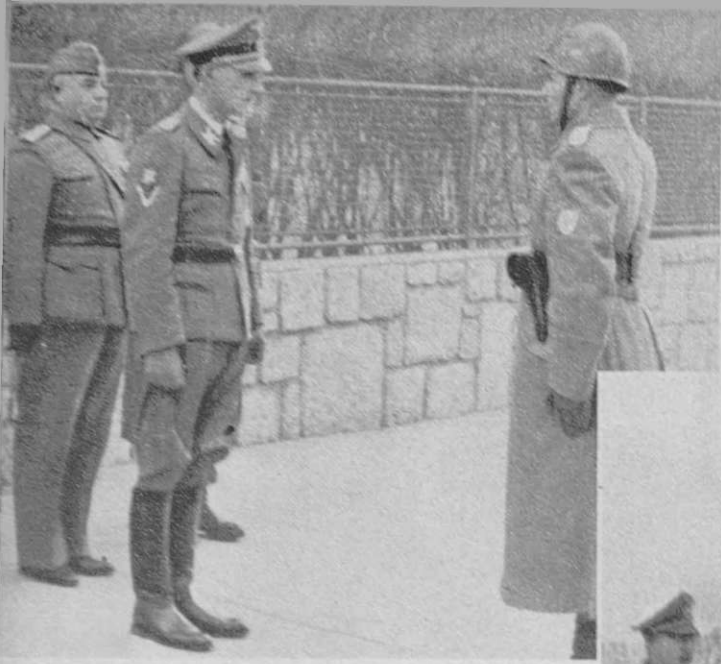
Der Vorsitzende des Flüchtlingsausschusses, Herr Škulj Karl, bedankt sich im Namen all der Kleinen bei denen, die eine so reichliche Bescherung der Allerärmsten ermöglichten.

Konfirirano

Novoletni sprejem slovenskega domobranstva pri SS-Obergruppenführerju in generalu Waffen-SS in policije Rösenerju.

Neujahrsempfang der Slow. Landeswehr beim SS-Obergruppenführer und General der Waffen-SS und Polizei Rösener.

Raport poveljnika častne čete.
Meldung des Kommandeurs der Ehrenkompanie.

Obergruppenführerjev obhod častne čete.
Obergruppenführer Rösener schreitet die Ehrenkompanie ab.

Po novoletnem obisku pri Obergruppenführerju.
Nach dem Neujahrsempfang beim Obergruppenführer.

Novoletni sprejem pri Visokem komisarju za Jadransko Primorje deželnemu vodji dr. Rainerju.

Neujahrsempfang beim Obersten Kommissar f. d. Adriatische Küstenland Gauleiter Dr. Rainer.

Kratek odmor na poti k deželnemu vodji.
Kurze Rast auf dem Wege zum Gauleiter.

Obergruppenführer Rösener in general Rupnik v razgovoru med potovanjem.

Obergruppenführer Rösener und Gen. Rupnik im Gespräch während der Rast.

DNEVNO POVELJE

Vojakom Slovenskega domobranstva in slovenskemu policijskemu zboru!

Trdo in hudo leto borb za svobodo in bodočnost Evrope gre h koncu.

V tem letu so nemški vojaki in z njimi zavedni narodi Evrope junaško obstali pred vsemi sovražnikovimi napadi.

Tudi vi, vojaki slovenskega domobranstva, ste se junaško bili v bojih proti tolovajstvu in ste tako obvarovali svoje družine in svoje ljudstvo pred strahotami in terorjem komunističnih banditov.

Za to junaško požrtvovalnost se vam zahvaljujem.

Zahvaljujem se tudi za njihovo žrtev tistim tovarišem, ki so v bojih izgubili svoje življenje, in tistim, ki so morali prenašati trpljenje tega boja.

To na novo se porajajoče bojno leto bo trdo, zato pa moramo biti tem bolj trdno in družno strnjeni, da bomo mogli sovražnika, pa naj nastopi kjer koli, uničiti.

Zato glejte, vojaki slovenskega domobranstva, z vernim srcem, s pogumom, zvestobo in hrabrostjo novemu bojnemu letu nasproti.

V tem smislu želim vam, moji slovenski vojaki, iz vsega srca zdravo in uspehov polno novo leto.

Rösener s. r.

SS-Obergruppenführer

General der Waffen-SS und Polizei.

Novo leto v znamenju boja

Smo v novem letu boja za evropsko svobodo, za svobodo slovenskega naroda. Slovenski domobranci so preteklo leto hrabro in pogumno branili svojo domovino pred komunističnimi tolpmi. Novo leto bo zopet leto borbe. Se trdneje in odločneje se bo slovenski vojak boril in z njim nemška oborožena sila proti komunizmu. Bodite složni in opustite stare prepire med političnimi strankami v korist svojega naroda. Strnite se okrog generala Rupnika in pritegnite z vašim junaštvom slabotneže in omahljivce s seboj in bodite enotni. Vera v svoj narod, v njegov pravični boj naj navduši vsakega Slovenca.

Borite se za mir in red, za družino in otroke svojega naroda. Tistim, ki so junaško umrli za bodočnost svojega naroda, hočemo ob Novem letu obljubiti, da se bomo še nadalje borili in nadaljevali njihovo delo, da izvojujemo narodom mir v Evropi, v kateri bo našel tudi slovenski narod svoje mesto.

V deželah, kjer je zavladal boljševizem, je strahovlada, streljanje, lakota in smrt. Komunizem je uničevalec narodov. Tudi tja, kamor pridejo angleške in ameriške čete, sledi lakota, nesloga in zatiranje. Nečloveštvo ima tu oblast, zato zatira tudi narodne sile. Od njih pričakujemo lahko prav isto, kakor od boljševizma. Vsaka vojna je uničevalec vseh vrednot, je boj med dobrim in zlim. Mednarodne sile židovstva in prostozidarstva, ki v vseh državah Evrope in Amerike skušajo razkrojiti narodne vrednote, se čutijo ogrožene od nove Nemčije in zato so ji napovedale vojno. Roko v roki nastopajo v tej vojni spremeljevalci židovstva: komunizem, plutokracija in demokracija proti novemu evropskemu redu. V želji po uničevanju so si složni.

Njihova skupna želja je, uničiti onega, ki hoče napraviti v Evropi nov red in v kaosu narodov dokončati židovsko revolucijo.

Nemčija Adolfa Hitlerja se bori z narodno zavednimi narodi za svobodo Evrope in za pravičen socialni red. Kako hrabro se je nemški vojak boril, kako hrabro je prenašalo nemško prebivalstvo zračno strahovlado, kako velike žrtve je doprineslo! Ostali so trdni in pogumni ter se še nadalje bore proti smrtnemu sovražniku Evrope — židovstvu.

Pod vodstvom Adolfa Hitlerja so stopile v boj narodne evropske sile in bodo vzdržale v boju do končne zmage. Gorje narodu, ki ni razumel novega časa. Ta bo pokončan in za vedno izgubljen.

Vojaki, delavci in kmetje, bodite složni in izpolnjujte vaše dolžnosti! Prišel bo dan, ko bomo zmagali, ko bosta v naši ljubljani domovini vladala zopet mir in zadovoljstvo! Do takrat pa moramo biti pogumni in pripravljeni na žrtve.

Kaj bo čas prinesel, tega še ne vemo, toda pomagati hočemo, da bomo v tem boju z božjo pomočjo zmagali.

Zavedati se moramo, da se v tej vojni ne bori sovražnik samo z orožjem, temveč tudi s propagandnimi sredstvi, pošilja agente in skuša zapeljati ljudstvo.

Ne poslušajte jih. Uničite vse, kar takega vidite! Vsaka obljuba je le laž, zato bodite pazljivi in zvesti!

Tako stojte, vi slovenski domobranci, na mejah svoje domovine — na hribih v bunkerjih in čuvajte vaš narod, vašo ljubljeno domovino!

Slovenski vojak, bodi ponosen, da si čuvar svojega naroda!

Führer med svojimi vojaki.
Der Führer unter seinen Soldaten.

Vse za rešitev naroda!

Prezident in generalni inspektor slovenskega domobranstva, general Rupnik, je na Novem letu dan govoril po radiu slovenskemu narodu in ga znova poklical k delu za domovino po geslu: Vse za rešitev naroda! V prezidentski poslanici je za naše domobranstvo mnogo važnih misli in smernic, ki jih zato priobčujemo tudi v naši reviji.

Dragi moji slovenski rojaki!

Z istimi besedami, ob istem času in z istega mesta sem vas pozdravil danes pred letom, ko smo odslavljali leto 1945 in polagali svoje upe v leto 1944.

Takrat sem dejal, da izpolnitve programa našega novega življenja ni mogoče stisniti v okvir enega samega koledarskega leta, marveč da je naše vstajenje odvisno od trajnih naporov nas samih, od trajne zaposlitve vse naše dobre volje in vseh naših moči, in da sta za to potrebni skrajna enotnost v mišljenju in nastopanju ter discipliniranost.

Takrat sem se tudi zahvalil vsem tistim Slovincem, ki so si zaradi zveste izpolnitve do Boga, naroda in domovine pridobili zaslugo, da so v najtežjem času skrbeli za našo rešitev iz obupnega položaja, v katerem smo bili 8. septembra.

To so bili naši hrabri prvi domobranci, naši kmetje in delavci, del našega izobraženstva in domovini zvesta mladina.

Če se ozrem na razdobje med svojim lanskim in letošnjim novoletnim pozdravom, me vztrajno, zvesto izpolnjevanje narodnih dolžnosti teh najboljših Slovincem in Slovenk navdaja s ponosom in hvaležnostjo. Zato se zahvaljujem vsem, ki so v preteklem letu z žrtvami in delom pomagali gladiti naš ugled, našo varnost in obnovo našega življenja.

Predvsem smo dolžni svojo globoko zahvalo vsem našim vojakom, ki so v boju morali žrtvovati življenje ali svoje zdrave ude za varnost slovenskega naroda. Vse te žrtve pomenijo dragocen temelj našega preroda, iz katerega mora vzkliti nova, srečnejša doba našega narodnega življenja.

Prav tako toplo zahvalo dolgujemo vsem tisočim nepoznanim možem in fantom, ki so napolnili vrste slovenskega domobranstva, da tako v junaštvu in udarnosti polagajo temelje novi, lepši zgodovini slovenskega naroda. Blesteče zmage nad našimi boljševiški nasilniki v minulem letu so toliko bolj pomembne, ker si je slovensko domobranstvo z resnim in požrtvovalnim delom in urjenjem pridobilo tolikšne vojaške sposobnosti, da je svoje uspehe v boju s komunistično drhaljo doseglo z najmanjšimi žrtvami. Čast, zvestoba do naroda in domovine, najstrožje izpolnjevanje dolžnosti in tovarištvo bodo domobranske vrste vedno bolj utrjevale in dvigale njegovo veljavo, da bo slovensko domobranstvo postalo porok naše zmage nad našimi sovražniki in porok naše veljave v družini svobodnih evropskih narodov. To domobranstvo bo postalo tudi nosilec našega novega narodnega in družabnega reda, v katerem bo vsak dobro misleči Slovenec moral biti zadovoljen.

Kakor naši vojaki so tudi pripadniki drugih stanov izpolnjevali svoje dolžnosti do domovine. Kajpak so to spet bili zlasti naši neprecenljivi kmetje, ki že skozi 1500 let naše težke zgodovine dajejo narodu vedno sveže, dvigajoče sile; nadalje naši marljivi delavci, ki navzlic največjim naporom boljševiških lažnivcev niso odpovedali zvestobe, ter mladina, ki je zapeljivci niso mogli zapeljati, ker se je zavedala, da gre za njeno bodočnost.

Zaradi vsega tega smo v preteklem letu navzlic razmeram dosegli prav lepo vrsto uspehov. To je uvidela velika večina naroda, ki se nam je zato v delu in naporih pridružila.

Pridružilo bi se nam jih še več, če ne bi bili moralno in dejansko ovirani. Ovirali pa so jih oni redki posamezniki, ki sem jih vse leto sam in po svojih sodelavcih javno v govorih in člankih ter zasebno opozarjal in opominjal, naj vendar mislijo na narod in naj ne rušijo narodne enotnosti, ki nam edina lahko pomaga iz stiske na zeleno vejo.

Toda ostali so vedno enaki. Trdovratno in navzlic očitnosti položaja so sledili krilaticam propagandistov svetovne židovske sleparije: vdajali so se usodnim iluzijam, vdajali se neresnim političnim sanjam. Niso se zavedali, da so s tem najbolj koristili komunistom, ki so si meli roke. Če so le mogli, so šli z molkom in omalovaževanjem preko mene, na drugi strani pa so od mene pričakovali dejanj in gest, ko da sem najmočnejši vladar na svetu. Če so zaradi svojega skoraj že boleznega zanešenja štva vtaknili prste med škrpice, so zakričali o vnebovpijočih krivicah in valili krivdo na vse druge, samo na svojo nerazsodnost ne.

Ostali pa so v ogromni manjšini. Toda naš narod je tako neznaten, da je škoda vsakega pozitivnega člena, ki gre v nič.

Poudarjam pa: Če ne bi nekaj večnih nezadovoljnejšev, političnih stremuhov in nerazsodnejšev s svojo kratkovidnostjo, tekmovanjem za prvenstvo, spletkami, nezaupljivostjo in izigravanjem stalo na poti dobri volji, razumevanju, treznosti, disciplini in enotnosti pravega slovenskega naroda, ki se je zbral v in za slovenskim domobranstvom, bi danes ne bilo brez komunističnih razbojnikov zavarovano, mirno in urejeno samo jedro slovenskega prostora — Ljubljanska pokrajina — marveč bi vse to bilo doseženo tudi drugod, kjer žive naši ljudje in bi se vsa naša tvorna sila posvetila gradnji in obnovi razbitin ter duhovnemu in gmotnemu utrjevanju zoper satanski boljševizem. Zato tem večja zahvala vsem tistim, ki so razumeli zapoved časa.

Slovinci vemo, da čas preskušanj še ni mimo. Zato bomo združili vse sile, stisnili pesti, napeli mišice in možgane, da se izmuznemo namenom židovskega boljševizma, ki nas s svojo satansko igro skuša ponižati na stopnjo topih sužnjev.

Na pragu usodnega razdobja, ki ga danes nastopamo, bi rad poudaril, da se nova doba, ki mora priti, in bo tudi prišla, že dovolj jasno očituje. Zato bi rad svoje rojake Slovence znova opozoril: Slovinci, zberite se in odprite oči, da vas sonce nove dobe ne bo našlo zatopljene v nesrečne sanje!

Tudi v nastopajočem letu bo moje volilo ostalo nespremenjeno: Vse za rešitev naroda! Koristiti narodu!

Vsem, ki mi v skrbi za svoj narod sledijo in so mi pripravljene še slediti, pa naj velja za novo leto moje geslo: Neizprosni boj komunizmu do njegovega uničenja! Delo za duhovni prepod in gmotno obnovo našega naroda! Negovanje kulturnih, verskih, gospodarskih in družbenih vrednot slovenskega naroda! Negovanje slovenskih narodnih izročil! Ustvarjanje pogojev za nov, pravičnejši in boljše družbeni red ter stanovsko slogo!

Ker smo evropski narod, mora tudi naša dežela sodelovati v boju za novo Evropo, v katerem nam je zaradi načelnosti, prvenstva in žrtvovanja zgled Nemčija. Združimo vsi in vse svoje sile in sposobnosti v nerazdružno enoto v in za našim slovenskim domobranstvom!

1945

Vinko Žitnik:

Novo leto!

V novo leto z novo silo, v boj po vence novih zmag,
skozi zmedo, razdejanje, kri in ogenj v red in mir;
kdor je sin te zemlje mučeniške, kdor je res junak,
ta gre skoz neurje krogel, ni ga strah krvavih srag,
nova tveganja, naporj so mu novih vzponov vir!
Mozelj, Grčarice, Jelendol, Osolnik in Turjak,
oj krvavi žrtveniki naši — z novim ognjem vsak
vrgel sebe bo na žrtev sveti, zmagoslavni tir!
Glej, v prihodnosti pred nami že žari rešilna zarja —
k njej naprej skoz noč teh dni in skoz prevratno moč viharja!

V novo leto, domobranski roji, naš pohód vihrá,
v boj se nese prek vseh naših tal, ki jih trdó drži
pest krvava, jim ožema kri, jim dihati ne dá,
pest, ki kakor kladivo ubiti hoče nam Bogá,
pest peklerska, ki naš rod pehá v tolmun solzá, krvi;
glej, pred nami križ v svetlobi večnih dni se lesketá,
hej, zastava naša kakor plamen spredaj plapolá,
ej, čedalje več nas je, ki gremo k Soncu novih dni!
Skozi molk zidov ožganih in skoz krik grobov v življenje
novo s plamenico vere stopa naše pokolenje!

V novo leto z novo vero, z novim upanjem naprej
k svetim, nezasutim virom naših duš prek vseh zaprek,
od srcá teh tal na vse strani do naših zadnjih mej;
Ti naš vrelce bodi, Ti nam sveti. Ti temò razvej,
Ti po nas ustvari rodu našemu Svoj sveti vek!
da bi bili vsi in eno, bodi naš namen odslej —
nerazbiti, zliiti, speti preko vseh gorá in rek!
Ti, Vsevedni, Vsemogočni, vodi nas po poti tej,
o, nató nam res iz Tebe vstane nov svet, doba nova —
čas rešitve, preroditve v sveti rosi blagoslova! —

Partizanstvo v SSSR

V evropskih deželah, kjer besni sedaj vojna, so se pojavili tako imenovani partizani. Ta partizanski pokret ima jasno podjarjen komunistično-boljševiški značaj in je tudi navadno in neposredno pod vodstvom rdeče Moskve. Partizani gledajo v SSSR neko idealno in srečno deželo, pravi zemeljski raj. Kakšno je življenje in zadovoljstvo v SSSR, lahko zaključimo po tem, če analiziramo ruski partizanski pokret, ki vodi boj z boljševiki in s sovjetskim režimom.

Partizanstvo v SSSR ima svojo dolgo zgodovino, ki vodi po vijugastih poteh in je končno dobilo obliko, povsem nasprotno oni, ki jo je imelo v začetku svoje organizacije.

Partizanstvo v SSSR so ustanovili boljševiki sami že v prvih mesecih sedanje vojne. Ko so boljševiki doživeli grozne poraze in bili prisiljeni odstopati v najhitrejšem tempu deželo za deželo, so pustili za seboj mnogoštevilne, dobro organizirane čete. Tem četam, ki so jih imenovali »partizanske«, so pripisovali značaj splošnega narodnega pokreta. Boljševiki so trdili, da se ti partizani bojujejo proti nemškemu okupatorju za boljševike, za ohranjanje in krepitev sovjetskega režima, zato so tem »partizanom« dali svetla imena »narodni maščevalci«, »Stalinovi partizani« in slično. Toda ta imena so prav tako gizdalinska kakor tudi prazna.

V prvem času se je sovjetsko partizanstvo sestajalo izključno iz pripadnikov NKVD, t. j. posebnih organiziranih oddelkov politične policije. Te čete se niso borile samo z nemško vojsko, temveč tudi s prebivalstvom, ker so boljševiki hoteli preprečiti narodovo sodelovanje z nemškimi oblastmi. Pravi značaj sovjetskega partizanstva pa je popolnoma odkril sovjetski častnik A. D. Rusa-

nov, pobočnik načelnika »Ukrajinskega zbora partizanskega pokreta«, ki je pred nedavnim prišel v nemško ujetništvo. Ta je do potankosti opisal celoten pokret.

Na čelu tega partizanstva je bil general T. A. Strokač, dolgoletni sodelavec ČEKE, GPU-a, NKVD; svoječasnno je bil poveljnik vojske NKVD v Ukrajini in obenem namestnik ukrajinskega notranjega ministra. Njegov najbližji sodelavec je bil Segienko, znani čekist. Tudi ta je bil pomočnik glavnega načelnika NKVD, zloglasnega Elberja. V tem partizanstvu je igral važno vlogo Ponomarenko, tajnik osrednjega odbora komunistične stranke v Belorusiji, in končno — stari, preizkušeni čekist general N. S. Spiva, po rodu žid. Ze imena teh visokih sovjetskih osebnosti dokazujejo, da je imelo partizanstvo v SSSR popolnoma službeni značaj in je bilo v rokah sovjetske vlade. To pomeni, da so boljševiki pripisovali partizanstvu važen pomen. Tudi v Moskvi so boljševiki osnovali poseben tečaj za vodje partizanstva.

Partizanstvo, ki so ga v začetku organizirali boljševiki sami, je končno zagrabilo dvorezni meč in je pozneje doživelo evolucijo.

Ruski narod je kmalu razumel pravi značaj partizanstva in je takoj zavzel neprijateljsko stališče proti njemu, čestokrat celo stopil s »Stalinovimi partizani« v boj.

Ta mržnja proti partizanom je postopoma zajela tudi rdečo vojsko in se kmalu tako razširila, da so tudi sovjetske oblasti postale nanje pozorne. Načelnik političnega oddelka šestdesete armade na ukrajinskem bojišču je izdal lani posebno naredbo, v kateri prepoveduje in ugotavlja, da v sovjetski vojski narašča »neprijateljstvo proti našim sovjetskim partizanom«.

Kmalu so se tudi v partizanskih vrstah pojavili znaki omahljivosti in malodušja. Partizani so spoznali, da se morajo boriti ne samo proti okupatorju, temveč tudi proti ruskemu narodu. Istočasno so uvideli, da je življenje ruskega naroda celo pod okupatorjem mnogo boljše kot pod boljševizmom tako v duhovno-moralnem in materialnem pogledu. Postopoma so popolnoma razumeli značaj boljševizma in sovjetskega režima, zato je velik del teh »Stalinovih« partizanov obrnil svoje orožje proti boljševikom.

Ta pokret se je vedno bolj razširjeval v evropskem delu Rusije, v Ukrajini, na Kavkazu in Krimu.

Ruski nemiri in vstaje so se začele, čim so boljševiki prišli na oblast v jeseni 1917, pa niso prestali v vsej poveljni dobi. Ruski narod ima v resnici dovolj razlogov, da je nezadovoljen z boljševizmom. Med številnimi in različnimi razlogi duhovno-načelnega in materialno-gospodarskega značaja obrača sedaj nase posebno pozornost njih: boljševiki so se odločili uničiti v človeku vse osebno, vse duhovno, moralno in narodno in ga preusmeriti v nepomembnega sužnja, ki so ga hoteli boljševiki ustvariti pod imenom »Homo sovieticus«. Boljševiki so se odločili uničiti v človeku predvsem njegovo rodno, gotovo mistično ljubezen do svoje zemlje, prepojene z znojem in krvjo njegovih pradedov. Boljševiki so dobro vedeli, da sliči človek, odtrgan od svoje zemlje, bilki, izpuhljeni iz zemlje in obsojeni na pogin. Rodna zemlja ni nikdar človeku samo ozemlje, navadno mesto za življenje, temveč tudi nekaj globljega, kar ga družijo s svojo domovino, s katero je tajinstveno tako rekoč povezan že organsko. Zato so boljševiki skupno z iztrebljenjem naroda začeli tudi s preseljevanjem poedinih narodnosti in etičnih skupin, da bi lahko napravili v SSSR pravo azijsko mešanico, ki bo hlapčevala boljševizmu. Svojo roko so stegnili nad ruski narod, posebno strogo pozornost pa so posvetili Ukrajincem in Kozakom. Uničili ali preselili so skoraj devetdeset odstotkov Kozakov — donskih in kubanskih. Vse to delo so boljševiki izvedli z njim lastno vestnostjo in krutostjo prav v času, ko so v zgodovinskih mesecih začeli izvajati zloglasno »reformo« ustave SSSR ter dali »svobodo« v »nacionalne« republike. Prav ti ljudje so postali temelj novega partizanstva.

Tako je partizanstvo dobilo v Rusiji postopoma jasno izraženi nacionalni in protisovjetski značaj. Ono vse moralno in ideološko krepil in številčno naraščalo. To jasno dokazuje, da vodi sedaj ruski narod boj z boljševiki v obliki partizanstva. Značaj in razširjenje ruskega partizanstva je zavzel že tako obliko, da ogroža sovjetski režim in tudi boljševizem. Da je temu tako, potrjuje tudi moskovski radio, ki je v svojih oddajah že večkrat napadal rusko partizanstvo. Moskovska »Pravda« je posvetila v zvezi s tem že več člankov o vstajah v Ukrajini. Tako je partizanstvo izzvalo pri boljševikih v Sovjetski Uniji veliko vznemirjenje in strah.

Bližnja bodočnost bo dokazala, da je rusko partizanstvo v resnici nevarno boljševizmu. Vlasova protiboljševiška armada, ki iz dneva v dan raste, bo s pomočjo protiboljševiških evropskih narodov, ki jim stoji na čelu Nemčija, z ruskim partizanstvom prinesla tudi ruskemu narodu svobodo in ga za vselej rešila sovjetskega suženjstva.

Savinje Stojan.

General Vlasov, vodja osvobodilnega komiteja ruskega naroda, govori na vzhodni fronti ruskim prostovoljcem.
General Wlassow, der Leiter des Befreiungskomitees, hält an der Ostfront eine Rede an die russischen Freiwilligen.

DELU ČAST!

Čast delu, ki koristi domovini! Svobodoljubni narodi Evrope so složno poprijeli za delo in grade jez pred boljševiško poplavo z vzhoda, ki ji botruje slepa politika narodov z Zapada. Evropa ima za seboj več ali manj že vso boljševiško

»Narodni pionirji« pri obrambnih delih. — »Nationale Pioniere« bei den Schanzarbeiten.

izkušnjo. Trda je bila šola, kjer so evropski narodi spoznavali, kako trgajo udarci boljševiške knute meso človeštva. Toda ta šola ni bila zastoj. Evropa ni klonila, Evropa ni pristala na to, da postane hlapec boljševiškem despotizmu. Evropa se je uprla in odgovorila na grožnje s složnim bojem na bojiščih in s složno fronto v zaledju. Boljševiški napad na človeštvo, na evropsko kulturo, na vero v red, pravico in poštenje je imel prav nasproten odmev, kot so si ga želeli boljševiki. Komunisti imajo načrte, kako naj se ustvari med širokimi sloji revolucionarno razpoloženje in po teh načrtih so tudi povsod postopali. Toda rodilo se ni revolucionarno razpoloženje, ki bi nagnilo duh množice, da bi si želel boljševiškega odrešenja. S svojim rovarjenjem so zbudili protikomunistične sile, da so se začele v vedno večjem obsegu zbirati in korakati v boj proti boljševizmu. Ljudstvo — zlasti preprosto, delavno ljudstvo — boljševikov ne mara in jim ne verjame. To je sad, ki ga je rodilo njihovo rovarjenje in ki si ga niso želeli. Ta sad se imenuje protirevolucija.

Slovenci že dolgo časa čutimo vso trdoto vojne in komunističnega upora. Naše žrtve v tej vojni in v revoluciji so sorazmerno z našim številom tako visoke, da spadamo med tiste evropske narode, ki so do sedaj največ žrtvovali v boju proti boljševizmu. Mnogo naših najboljših sinov in hčera je padlo pod morilskimi krogli, mnogo premoženja, domačij, vasi in trgov je bilo uničenih od izdajalskih komunistov, mnogo naših najboljših

je padlo tudi v odkritem boju proti komunizmu. Slovenci smo se odločili za vse. Naše geslo je: »Smrt komunizmu!«

Blazno se nam zdi, ako nam kdo sedaj pravi, naj pozabimo na te žrtve, naj pljunemo na mrtva trupla naših najbolj-

ših, naj se nehamo boriti za našo sveto stvar, naj obstanemo na pol poti. — Ne, tisočkrat ne!

Kdor misli, da nas plaši naraščanje nevarnosti, se moti. Ako nevarnost na-

Dekle iz mesta in dekleta z dežele pri obrabnem delu. — Ein Stadtmädchen und Mädchen vom Lande bei den Schanzarbeiten.

rašča, narašča tudi naš pogum, naša pripravljenost in naš odpor za boj proti boljševizmu. Prav nič nas ne gane, da se je Tito naselil v Beogradu, da si nekateri naši »prijatelji« mislili, da bomo že

samo ob tem dejstvu vrgli puško v koruzo. Prav nič nam ne gre do srca razne »amnestije« in snubljenja po radiju in brez radija.

Kadar je takih »ljubezenskih« klicanj že preveč, se naš pošten slovenski človek samo odhrka in pošteno pljune. To je vse, kar mu prizadene sovražna propaganda.

Tudi mi zbiramo svoje sile. Tudi mi hočemo in moramo prispevati v boju človeštva proti komunizmu. Na klic našega prezidenta so se dvignili tisoči in tisoči slovenskih mož in žena, fantov in deklet in zgrabili za lopate in krampe, da zgrade jez pred sovražno poplavo. »Narodni pionirji« hočejo ob strani slovenskih domobrancev in po zgledu slovenskih domobrancev tudi prispevati svoj obolos pri rešitvi domovine. Vemo, da nekaterim gospodom ni delo »narodnih pionirjev« všeč že zato ne, ker obstoji nevarnost, da tudi oni sami pridejo na vrsto in da bodo morali od gorke peči. Ako mislijo taki ljudje v svoji glavi, ki jo neprestano vtikajo v pesek, da je to delo samo prisiljeno, narekovano, ukazano, tako rekoč hlapčevsko delo, se kruto motijo. Zgodovina bo dokazala, da je za slovenski narod koristno in za njegovo rešitev neizogibno potrebno. Poleg tega bo zgodovina dokazala tudi, da delo »narodnih pionirjev« ni bilo s silo od zgoraj povzročeno, ampak da pomeni spontano zbiranje narodnih sil za boj in obrambo proti grozečemu boljševizmu.

Delo ni lahko. Zima je, zemlja je trda in dostikrat delajo delavci daleč od domov. Vendar razumejo, zakaj delajo in da je njihovo delo važno. Ko zasajajo krampe in lopate v trdo zemljo, ko seka jo gosto zaraščene gozdove, ko s svedri

vrtajo v skalovje strelske jarke, delajo to z veliko zavestjo, da bo tudi njihovo delo pripomoglo k temu, da nas ne bodo boljševiki nikdar mogli napraviti za svoje hlapce. Mejač Branko.

Prvo srečanje z domobranci

Prinašamo članek, ki ga je napisal dobrovoljski podporočnik Djuro J. Vrga o vtisih, ki jih je dobil, ko je stopil na naša tla po dolgi in težavni poti.

Za nami je ostajala Srbija, izmučeni narod in tri in pol leta naše borbe, v kateri so padli naši najboljši tovariši, katerih grobovi so posuti po Srbiji od Beograda do Ljubana, od Drine do Timoka. Njihove poslednje besede in misli so bile namenjene Srbiji, za katero so prostovoljno in brez vzdihovanja za mladostjo dali svoje življenje, upirajoč se krvoločnim in brezbožnim Titovim tolpom. Srbija je s strahom pričakovala svoje »osvobodilce«, kateri prinašajo s seboj samo smrt in bedo.

Samo še en pogled in Beograd nam je izginil izpred oči. Tudi on je skupno z vso Srbijo občutil naš pozdrav, ki je jasno govoril: zopet bomo prišli in vzdignili našo slavno trobojnico, da se bo ponosno vila v zahvalo nad vso zemljo.

Ločili smo se od Srbije, toda nismo se ločili od borbe. Pred nami se je odpiralo široko bojno polje, na katerem je naš sovražnik že često čutil udarce; zadali so mu jih oni, ki so se zakleli, da se bodo do poslednjega borili proti sovražnim ubi-

Dobrovoljska komora — Nachschub der Freiwilligen.

jalcem našega nedolžnega naroda. O tem nam lahko pripovedujejo množične žrtve, katere je sovražnik zapustil v sremski ravnini.

Pot nas je vodila vedno dalje od Srbije. Zaupajoči in polni vere smo sledili voditeljem naše armade, kateri so nas z največjo modrostjo vodili že od prvega dne naše borbe. Vodili so nas ljudje, ki so v nas že davno prej obujali spomine na slavno in neminljivo preteklost. Čeprav smo zapustili zemljo, se je borbenost večala in se vse bolj krepila; ukloniti se sedaj, je pomenilo, pozabiti dolgo in težko borbo, ne izpolniti idealov padlih tovarišev in ne izpolniti nad, katere naš narod polaga v nas.

Šele v Gradcu smo zvedeli, da bomo šli v Slovenijo, da tam nadaljujemo svojo borbo. Že prej smo poslušali novice o Sloveniji in posebno o velikem nacionalnem gibanju z generalom Rupnikom na čelu z največjim zanimanjem. Vedeli smo, koliko je Slovenija trpela pod komunističnim terorjem, toda podrobnosti nam niso bile znane, dokler nismo spoznali v Gradcu nekega Slovenca in ga vprašali, kakšno stanje vlada sedaj tam.

Ko smo čakali na tramvaj, sem slišal daljši razgovor v slovenskem jeziku. Približal sem se tem ljudem in vprašal sem enega treh:

»Kako je zdaj pri vas?«

»Tam so partizani popolni gospodarji in ves narod je z njimi,« je odgovoril eden.

»Toda mi smo v Srbiji slišali o močni organizaciji domobrancev z generalom Rupnikom na čelu,« sem mu odvrnil.

»To je, dragi moj, samo prazno govoričenje. Rupnik ni gospodar niti v Ljubljani, a kaj šele po vsej Sloveniji,« je nadaljeval posmehljivo.

Nisem hotel več govoriti s temi ljudmi, ker sem videl, da jim govori iz oči mrznja. Oddaljil sem se in čakal tramvaj.

Ne samo jaz, tudi moji drugi tovariši so se zanimali za stanje v Sloveniji, če so le imeli priliko. Dobivali so razne odgovore. Drugi dan sem stal z dvema tovarišema pred nekim uradom. Iznemada pride gospod in me vpraša v srbsčini:

»Kdaj ste prišli iz Srbije?«

»Pred dvema dnevoma,« sem odvrnil.

»Tam je sedaj gotovo grozno,« je dodal zmajajoč z glavo.

»Kamor koli pridejo komunisti, ni dobro,« pravi eden naših.

»Vem, kako je bilo v Sloveniji, v Srbiji je pa gotovo še slabše, ker so oni tam sedaj edini gospodarji.«

»Vi ste, gospod, Slovenec?« sem ga vprašal radovedno, ter upal, da bom od njega zvedel kaj več o Sloveniji.

»Nisem Slovenec, temveč Srb. Za časa vojne sem bil odpeljan v italijansko ujetništvo, iz katerega se mi je posrečilo pobegniti šele po kapitulaciji Italije. Tam nekje pri Trstu sem se pridružil partizanom, pri katerih sem ostal mesec in pol. V začetku sem veroval, da so oni borci za nacionalno stvar, pa sem se varal. Brezobzirno ropanje in ubijanje nedolžnega ljudstva sta v meni budila željo, da bi čimprej ušel od njih, in ker sem jih vedno bolj sovražil zaradi njihovih zločinov. In ko so nas domobranci nekoč napadli, sem našel priliko in ušel...«

»Kaže, da je domobrantska organizacija dobra,« ga vprašam.

»Zelo dobra in tudi dobri borci so.«

»So prostovoljci ali mobiliziranci?« vprašujem še dalje.

»Vsi so prostovoljci in zakleti sovražniki komunizma. Skoraj vsakemu njih so komunisti ubili sorodnika ali uničili imetje.«

Najpristrčneje smo se poslovili od tega gospoda. Njemu smo vse verjeli, ker je vela iz njegovih besed prisrčnost in prijateljstvo.

Toda lahko bi nas kdo vprašal, zakaj nas je toliko zanimal domobrantski pokret. Ni treba dajati odgovora tistemu, ki ve, s kakšnim navdušenjem so Slovenci, živeči v Srbiji, hiteli 1941. leta v dobrovoljske vrste, ko so komunisti zapretili srbskemu narodu s popolnim iztrebljenjem. Slovenci so s svojimi žrtvami dokazali, da jim je bila Srbija draga in komunisti sovražniki. N. pr. žrtve starejšega kapetana Mohorja in njegovega sina so ostale za večno najsvetlejši spomin vsakega dobrovoljca in Srba. Na drugi strani pa imamo primer Dušana Meničanina, ki je herojsko padel v borbi za slovensko bodočnost.

Naš transport se je približal Sloveniji. Bila je že jesen, toda Slovenija ni nič izgubila na svojih prirodnih lepotah. Nestrpno smo čakali, kdaj bomo ugledali Ljubljano; iz katere sivolasi general Rupnik seje širom Slovenije nacionalno misel proti komunistični mrznji in terorju. Proga se je odločila od hribov in pred nami se je pokazala Ljubljana. O njeni preteklosti priča stari grad, ki je sedaj odstopil mesto nebotičniku. Vlak se še ni dobro ustavil in že so se pomešale zelene in sive uniforme; dobrovoljci so se z domobranci prisrčno pozdravljali. Mnogi nas so obnavljali stare spomine, ostali so se pa šele spoznavali. Obrazi enih in drugih so žareli od zadovoljstva in odločnosti za nadaljnjo borbo proti komunizmu.

† Stotnik Meničanin pred svojo smrtjo.
Hauptmann Meničanin vor seinem Tode.

Iz mojega dnevnika

Višnja gora, 22. dec. 1944.

Pravkar sem se vrnil iz Ljubljane z avtomobilom gospoda revizorja naše dolenske domobranske motorizacije. »Punčka« pravi gospod revizor svojemu malemu topolinčku, ki je brez dvoma ena najhvaležnejših živalic svoje vrste v naših bataljonih. Nad vse romantična vožnja, seveda s primernimi postajami. Edino mraz je. Pa bi mi niti ne bilo mar za to, da ima »Punčka« eno šipo popolnoma, drugo pa skoraj razbito. Tako seveda veter neusmiljeno vleče vseskoz, da kar piska v ušesih.

Maks se odpravlja na Občine. Ze včeraj je bil tam doli, prišel je po hrano za teden dni. Jaz sam ne vem, kako bi se odločil. Premišljam, kje bi bilo najbolje praznovati božič. Ze dve leti nisem bil za te praznike doma. Enkrat sem bil v Padovi, lačen, da so se mi pajčevine razpredale po trebuhu, lani v Ljubljani, kjer je bilo tudi tako malo domačega...

V tretje gre rado; to sem že mnogokrat slišal in še večkrat skusil. Tudi jaz grem. Mudi se že in se moram brž odpraviti.

Občine, 22. dec. 1944.

Zunaj brije burja, da me mrazi do kosti, midva z Maksom pa na motorju.

Cesta je trda, zmrznjena in prašna. Za ropotajočim vozilom se vzdiguje dolg rep prahu. Na rami imava nahrbtnike, poprek prsi nama visita brzostrelki. Skoz luknje puškega hladilnika piska ledena sapa, midva pa drviva s peklensko brzino po vijugasti valoviti cesti. Domobranci se umikajo ropotajočemu motorju in se zavijajo v ovratnike, da ne bi požirali prahu. Pred Gabrom splešava konja, ki ga tudi voznikove kletvice ne ganejo. Mora ga poprijeti za uzdo. Midva pa naprej! Zavijava v serpentine, nad nama in vsepovsod, do nizkih pobeljenih host je nizko nebo, sivo in žalostno. Zastale vode na nizkih travnikih so zledenele, burja smeti z redkimi snežinkami.

Brrr! To je mraz. Oziram se naokrog, da bi zagledal kaj zanimivega. Ob cesti in na pobočjih stoje posamezne hiše, kakor premražene kokoši na snegu; visoko gori v bregu je opaziti vinograd. Tu smo prav za prav šele na Dolenskem. Ponekod je videti pogorišča, na cesti zijajo velike lijakaste jame. Večno srečavanje sledov vojne. Treba je spremljati vozačeve kretnje in se nagibati na ovinkih. Motor enakomerno brni. Zavijam se v zapet ovratnik in stiskam premle, razpokane ustnice. Šajkačo je treba zaradi silnega vetra vsakih nekaj deset metrov znova potisniti na ušesa, ker bi mi jo sicer odneslo.

Potem, ko prevoziva nevarno mesto, koder so komunisti na široko in globoko razrušili cesto, sva skoraj na mestu. Še se spuščava navzdol in lagodno zavijava po ovinkih, pa se spet peljeva navkreber. Ko sva vrh klanca, stoje pred nama Občine. Kačasta cesta pelje v vas in naprej proti Dobrnihu. Na mestu sva...

Tako je bilo to kratko, mrzlo, a vendar prijetno potovanje na novo postojanko. V štabu sva se predstavila stotniku. Šlo je zaradi prenočišča, ker se stanovanje tu doli ne da dobiti. Preveč je domobrancev, ki so že pred nama zasedli vse prostore. Sve-toval nama je na Plusko.

Tako sva naredila. Dobiti količjak dostojen prostor v taki gneči, kot je tu, je težko. Pa je vendarle šlo. Malo sva povprašala, potem sva jo pa mahnila tja, koder je še nekoliko izgledalo.

Stopila sva v hišo. Vse polno domobrancev je bilo tu. Sedeli so pri mizah ob rdečem dolenskem cvičku.

»Z dovoljenjem gospoda stotnika prosiva sobo in posteljo.« Zenske so imele vprav opravka s poticami. V prijazni, topli kmečki hiši, kjer so nama pokazali sobo, je že dišalo po božiču. Vse polno je bilo okrog velike rjave krušne peči peharjev in z moko natresenih krp, v katere so dekleta devale zlahitno belo testo.

Pluska, 25. decembra 1944.

Spala sva odlično. Maks je dejal, da »bogovski«, kakšen komunist bi rekel po buržujsko... Na tihem se mi je zdelo, da boljše kot kakšen od gospodov stotnikov.

Zunaj je bil strupen mraz. Redke snežinke so naletavale in burja je pihala. S Sv. Ane in od Gabra so grmeli topovi tja nekam proti Čatežu ali kam. Včasih se je prav razločno slišal pošasten žvižg granate. Tedaj ima človek še večji občutek majhnosti in nepomembnosti v tem velikem kaosu.

Grede proti Občinam sva srečala skupino domobrancev iz težkega voda. Tako nasmejani so bili in celo harmoniko so imeli za boljši korak. Rekli so, da odhajajo v Višnjo goro. Od tam seveda po domovih, kolikor jim bo poročnik dovolil.

Srečavala sva znance in stiskali smo si roke. Vsakemu je bil na jeziku dom in prazniki, božič, ki bo zdaj zdaj tu. Še en dan, pa bo prišel sveti večer, tisti večer, ki je bil že od nekdaj najljepši. Meni samo še v spominih. Sveti večer, ki ga lepega moreta narediti samo ljubi dom in krog jaslic zbrana družina. In še mir povrhu.

A miru ni bilo. Spet so se oglasili topovi. Pošastno so kloko-tale razbijajoče se granate tam za hribi. Mrzel zrak je trepetal, domobranci pa so stopali okrog bunkerjev in prinašali to in ono. Nekateri slamo, drugi deske. Pred štabom sva čakala Karla, stotnikovega ordonanca, velikega fanta, ki je vedno dobre volje. Zmerom ima kakšno mastno na jeziku. Potožila sva mu svoje želje. V Trebnje bi rada, z motorjem seveda... Karl je sam in kot tak zastopa stotnika...

V hiši, kjer sva bila, so dobri ljudje. Kmalu sva se udomačila. Maks je sedel za pečjo. Tako vroča je bila pred božičem, ko je treba speči toliko potic in kruha! Oča so sedeli na drugem za-pečku in kadili podarjeno cigareto.

Po kosilu sva sedla na motor. Veliki, visoki zvonik trebanjske cerkve sva videla že z Občin. Eden, dva, pa sva bila doli. Čez porušeni most je šlo počasi, potem pa spet v tempu, kakor sva ga navajena.

Cesta skoz Trebnje je skoraj prazna. Zdi se, ko da je vse izumrlo. Pa ni tako. Pred hotelom sva se ustavila. Burja naju je spihala. Domislila sva se na žganje, ki je ob taki priliki najboljše zdravilo. A ga je zmanjkalo. Za božjo voljo sva ga dobila en frakelj. Za silo je bilo. Potem sva šla na postajo, ki so jo komunisti požgali. Dvakrat ali trikrat sem fotografiral žalostno, mračno zidovje, v katerem je bilo včasih toliko življenja. Nazaj grede sva se oglasila v nekem mlinu, da bi kupila kakšen kilogram bele moke. Pa je dejal mlinar, da sva prekasna. Čez uro sva se javila Karlu kot »opolnomočenemu« zastopniku gospoda stotnika.

Popoldne sem bil še v Lužah in v Knežji vasi. Zakaj se pravi tisti vasi Luže, ni bilo treba niti ugibati. V dolinicah nam-reč zastaja voda, ki daje videz pravih luž. Zvonik v Knežji vasi me je spomnil drugih cerkva tu okrog, ki so skoraj vse enake. Vitke so, bele kakor ponižni golobje.

Maks mi je spotoma pokazal kraj, koder je padel stotnik Meničanin. V vasi sva šla v nekatere hiše. Tako prijazni so ti ljudje tukaj. Povsod so nama postregli s cvičkom in belim kruhom. Sredi vasi sva zagledala na vratih neke hiše bel listek z nekim napisom. Radovedna sva bila, kaj bi to bilo. Na listku je bilo napisano: »Izseljenic... Pri drugi hiši sva zvedela, da so izgnali iz tiste hiše številno družino, ki se je bila pregrešila zo-per »OF«.

Tod okrog Knežje vasi so bili v začetku postojanke na Občinah ogorčeni boji. Vsenaokrog je razrita zemlja od min in granat, ki so padale kakor toča. Domov sva šla po cesti, mimo graščine v Mali vasi, kjer se je rodil škof Baraga.

Pluska, 24. decembra 1944.

Snoči z Maksom kar nisva mogla utihniti. Po večerji sva naročila liter cvička in ga počasi srebala. Da, tu doli se že začenja raj za Dolenjce, ki tako neradi pijejo vodo. Tudi midva

Domobranska kolona po skripajočem snegu.

Eine Landeswehrkolonne auf knirschendem Schnee.

Domobranci v Sela Šumberku: zaplenjeni prapor »Stajerske brigade«, Landeswehrmänner in Sela Šumberk mit einer erbeuteten Fahne der »Steirischen Brigade«

sva sklenila, da ne bova pokusila vode, dokler bo kaj vina. Stara mati nama je pripovedovala o rdečih in o sinu, ki so ji ga ubili. Tako žalostne so te zgodbe za človeka, ki bi bil rad vesel in bi vsaj v teh božičnih praznikih pozabil na kri in hudobije.

Zjutraj sva vstala ob šestih, ker sva hotela k maši. Nekje na koncu vasi na Občinah, pod gospodarskim poslopjem so fantje postavili mizo in oltarček, na katerem je maševal gospod kurat. Med mašo, ki je bila še ob temi, smo vsi skupaj na glas molili rožni venec. Slabotna leščerba je za silo osvetljevala prostor, ki je skozenj pihala lahna jutranja burja. A je bilo kljub temu vse tako lepo in domače.

»Pripravite pot Gospodu«, je bilo geslo pridige. K maši se je zbrala velika množica domobrancev in drugih ljudi iz okolnih vasi, ki menda še nikoli poprej niso bili na Občinah pri maši.

Medtem so intendant iz Višnje gore pripeljali za čete, ki bodo praznovali božič tu na položajih, božičnico in novo številkovo revije. Kako so bili domobranci veseli! Vsak je dobil dva zavoja piškotov, čokolade in bonbonov... Seveda tudi cigaret. Te bi v praznikih še toliko bolj pogrešali. Za popoldne smo se zmenili, da gremo v Trebnje.

Zjutraj je prišla božičevat tja neka druga domobrantska bojna skupina, ki je bila sedaj nekaj dni v akciji pri Čatežu.

Peš v Trebnje se kar vleče. Tudi mraz je še vedno in sneg bolj na gosto naletava. Skupine domobrancev hodijo po cesti sem pa tja, nekateri nosijo v rokah majhne smrečice, da bodo delali božična drevesca. Nič kaj prijazno ni bilo, dokler nisva stopila v »hotel«, koder je bila zraven drugih zbrana tudi naša družba. Kmalu so jo rekli... Lepše je donela slovenska pesem po veliki gostilniški sobi. Ob mraku smo hiteli domov. Ob šestih zvečer je bila namreč na tistem mestu, kakor je bila zjutraj maša, polnočnica.

Pri polnočnici sem se šele prav za prav vživel v božično skrivnost, ki je bila tu vse veličastnejša kakor kjer koli v mestih.

Ljudje in domobranci so ta prostor za to priliko še posebno lepo okrasili. Spletli so vence in nasekali smrečic, dekleta pa so prinesla luči, ki so s svojim plamenom pravilčno razsvetljevale prostor. Polnočnica se je pričela točno ob uri, saj je moral kurat to noč iti maševat še v Gaßer, kjer so tudi domobranci.

Lepo je bilo in ne bom pozabil te svete noči! Na vseh koncih so se vžigale rakete in razsvetljevale vas. Rdeče, bele, zelene... To pa ni bilo dovolj za slavlje svetega večera... Iz vseh bunkerjev so se začeli vsipati gromki rafali strojnic, eksplozije min in ročnih bomb. Brzostrelke so pele kakor v največji bitki. — Tako smo proslavili sveto noč.

Vsi fantje sicer niso mogli k polnočnici, zato pa so si postavili jaslice v bunkerje, iz katerih je tudi donela »Sveta noč«.

Pluska, 25. decembra 1944.

Bil sem na Občinah. Šele danes vidim, kako krasen je ta kraj. Dan je čudovito lep, snežni poprh se lesketa v tisoč iskrah. Vse ozračje je polno rumenkastega soja, oko more videti daleč. Kamniške planine so roznato nadahnjene v svitu jutranjega sonca. Občine so tako vzvišene, ko malokateri kraj tod okrog. Zato prav gotovo kraljujejo tudi v strateškem oziru.

Poti so trde in kolesničaste. Oklep tankov je ves ivnat, domobranci kurijo ognje in si kuhajo kosilo. V zraku pa brne letala. Sicer je mir, svečani mir. Vsenaokrog sama belina. Koničasti stolpi cerkva po vaseh komaj da se ločijo od snega. Nekdo tam zraven bunkerja gleda z daljnogledom proti Zaplazu in Kumu. Tam so komunisti, ki menda tudi po svoje praznujejo božič. Danes skoraj ni slišati nobenega poka iz puške.

Popoldne polno nepozabnih doživetij. Opoldne sva se usedla na Bianchija in odbrzela v St. Vid. Tamkaj sva napojila najinega konjička do grla. Ker sva bila toliko blizu, sva se odpeljala še v Višnjo goro.

Pa se ti domisli Maks, da greva v Ljubljano, če...

Tistega če potem ni bilo več. Dabila sva vozno povelje in se odpeljala v — Ljubljano. Za dobro uro.

Ob štirih sva že odrinila iz Ljubljane. Do Občin je še daleč... Mrak se je že spuščal, ko sva vozila po šmarskih ridah. Potlej so se začele spuščati mrzle, zelenkaste megle.

Velika, bleda luna je ta čas priplavala na vzhod in mraz je jel huje pritiskati, ko sva zopet sedla na najino kračo. Tudi luči nisva imela. Slo je pa, ko po maslu. Nasproti Drage naju je ustavil z dvignjeno roko mlad stražar.

»Želite?« ga je vprašal Maks, ko je ustavljal motor.

»Naprej ne hodita, pod Ivančno gorico so rdeči...«

»Hvala lepa.« in že sva odbrzela naprej. Za vsak primer sem vendarle odkočil brzostrelko. Bilo ni seveda nič.

Z največjo brzino sva drvela po zmrznjeni cesti. Pred nama se je smejala na modrem nebu luna. Divje sva vozila. Pošastne sence so švigale mimo naju, za nami pa se je kadilo... Mraz, mraz. Popolnoma sem se zgrbil in mižal. Kot bi trenil, sva bila na Občinah.

V hiši so bili spet pevci. Tudi na najini postelji so sedeli. In dekleta. Te znajo peti! Ves večer so peli. Najbolj mi je ugažala tista trebanjska:

Kdor hoče imeti trebanjsko dekle,
mora met jezik na štiri vogle...
Trebnje, Trebnje...

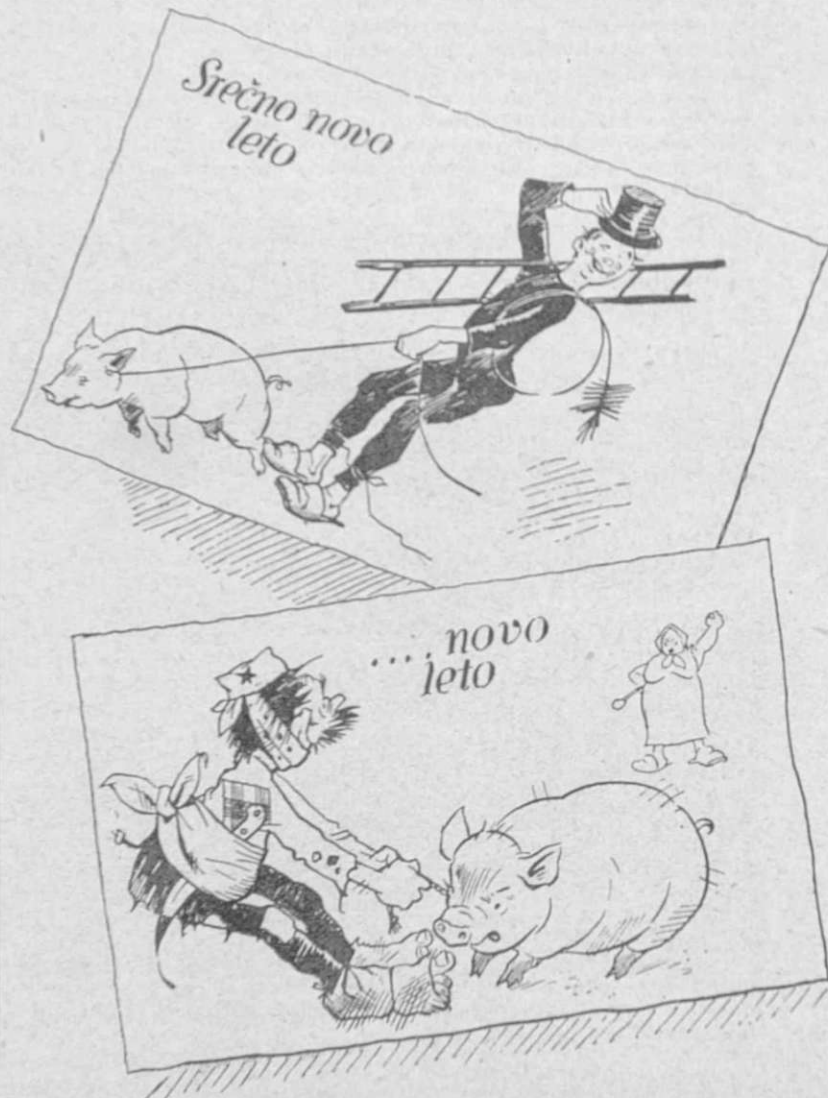
Pluska, Stefanovo 1944.

Ponoči je nekoliko pokalo. Komunisti so prav gotovo poskušali priti na dolensko stran tam nekje pri Gradi. Pa se jim najbrž ni posrečilo. Naši so tako natepavali, da je bilo veselje.

Iz hribov so prišle vesti: pri obstreljevanju Čateža in okolice so odnesli komunisti s položajev 41 mrtvih in veliko število ranjencev. Udarna skupina, ki je imela pri tem največ zaslug, se je zjutraj vračala iz Trebnjega. Komunisti sedaj obljublajo za Občine nadaljnjih tisoč topovskih granat... Fantje pa so pripravljani.

Vojni poročevalec L. Potokar.

**Časi se spreminjajo ...
ali: novoletne razglednice
nekoč in danes.**

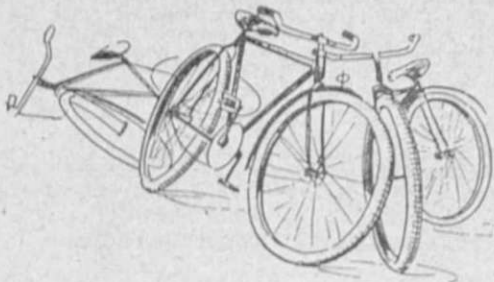

„Ali mislite...?“

»Ali mislite, da nas je sedaj Sovjetija dolžna preživljati?« Tako je odgovoril komunistični govornik na mitingu slovenskemu kmetu, ki ga je vprašal, kdaj bo prišla po radiu obljubljená pšenica iz Sovjetske zveze.

Komunisti so izropali kmeta do gola. Prav sedaj na pragu trde zime mu pobirajo zadnja zrnca žita iz kašče in vlačijo živino, kar je še ostalo v praznih hlevih.

Boljševiki so si vedno prizadevali, da bi pridobili kmete za sebe. Lenin je učil svoje učence, da je vsaka revolucija, vsak upor, ki ne potegne s seboj kmečkih množic, obsojen na neuspeh. Tudi naši učenci Lenina se tega prav dobro zavedajo. Zato so iz »taktičnih« razlogov krstili vest-

nik »Osvobodilne fronte« za »Kmečki glase«, skušajoč s tem zbuditi simpatije za sebe med slovenskim kmečkim ljudstvom.

Zemlja, oplojena s kmetovim delom, je prvi vir blagostanja, je temelj, na katerem stoje vsi drugi stanovi. Po domače povedano: iz zemlje zraste tisto, kar naš želodec potrebuje vsak dan. Kadar je želodec prazen, se kmalu ustavi še tako zanosen polet visokih misli in svetlih načrtov. Tudi polet OF bi se ob praznih želodcih njenih pristašev kmalu žalostno ustavil. Tega so se zavedali njeni orga-

nizacijski »strokovnjaki«. Tukaj je vedno čevljev najbolj žulil »osvobodilno fronto slovenskega naroda«.

Komunisti so si skušali pomagati na razne načine. S propagando, z mitingi, z letaki so skušali zbuditi rodoljubna čustva kmečkega človeka. Med kmečkim prebivalstvom so si iskali zaupnikov in pomagačev-terencev in zaščitnikov. Njihova naloga naj bi bila, poleg obveščevalne službe, v prvi vrsti dobavljanje hrane za komunistične tolpe. S pomočjo teh zaupnikov, terencev in zaščitnikov, so strahovali kmeta, ker kmet je premoder, preveč preudaren in preveč trdo dela, da bi kar tako stavlil v dvomljivo loterijo OF svoje premoženje. Naš kmet je vedno gledal »osvoboditelje«, ki so se rekrutirali predvsem iz mest in iz zavojenih podeželskih ljudi, s precejšno mero nezaupanja. Ko so se komunistične tolpe pomnožile in posamezni zaupniki po vaseh niso zmogli vsega, so ustanavljali »gospodarske komisije«, ki naj bi jih preskrbovale s hrano in vršile obsežne revizije po vaseh. Kmet bi mogoče vse

to še molče potrpel, da niso začeli rdečkarji v zahvalo pobijati kmečkih gospodarjev, žena, fantov, deklet in otrok. — Kmet naj bi garal in se potil, komuni-

stična drhal bi lepo pobirala pridelke zemlje in v zahvalo klala miroljubno prebivalstvo. S strahovanjem, s pokolji in z ropi so komunisti izzvali jezo kmeta, ki je odgovoril s puško po pregovoru: »Klin se s klinom izbija«. Čim pozneje se je kmečki srd na komunistične postopače pokazal, tem pozneje se bo tudi polegel, ker tiha voda našega kmeta zelo globoko dere.

Sedaj so stali komunisti in njihovi prvaki pred težko nalogo: kako ustaviti vedno večji in močnejši plaz ljudskega srda in kako prevariti javnost, da bi živela še naprej v prepričanju, da tega ljudskega srda zaradi zločinov OF nikjer

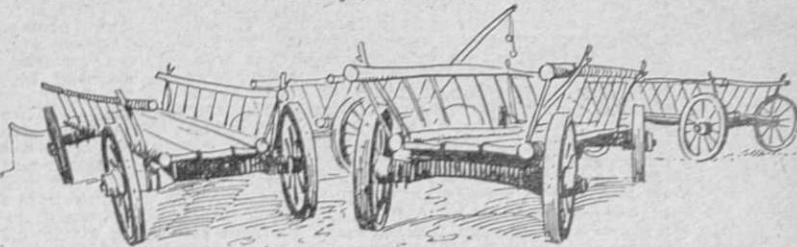
ni. Mnogo peska so zmetali od tedaj do današnjih dni lahkomišelnosti v oči. Že zdavnaj je bilo vsakemu, ki ima v sebi samo še trohico poštenja, jasno, da je OF družba delomrznežev, roparjev, morilcev in političnih sanjačev. Da bi zakrili to jasnost, ki je grozeče zijala v obraz slehernemu, ki je od bliže gledal in na svoji koži čutil delovanje »osvoboditeljev«, in ki je grozila, da bo pogoltni-

la ves čarobni nimbus okrog »partizanskih čet«, so se komunistični prvaki začeli iti oblast. S silo so hoteli priklicati v življenje svoje sanje. Od tistih dni naprej so različni odbori in »večje« izdali množico zakonov, predpisov, naredb, odredb, povelj, vse z namenom, da bi ustvarili videz, da poslujejo redno, da imajo svoj redni aparat oblasti. Toda ti njihovi zakoni, naredbe, odredbe, volitve, odbori, vse to je ostalo na papirju ali pa se prenaša iz arhiva v arhiv, v življenje pa so spravili samo »aparatus za hitro pobijanje

ljudic. Pri teh odredbah so se ponovno skušali priljubiti kmetom in so izdali med drugim n. pr. odlok o obvezni obdelavi plodne zemlje in o zaščiti semen ter plemenske živine.

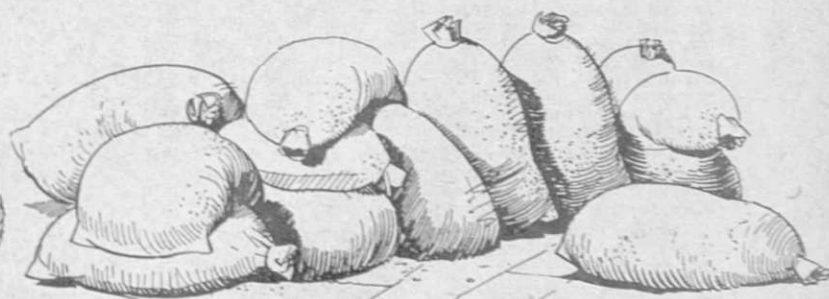
Ta »Odlok« jasno kaže, kako se gre do pri nas razni Vidmarji in Kidriči oblasti. Že pred pomladjo lanskega leta so hoteli zapovedovati, naj kmet obdela čim več zemlje, da bodo oni žetev »čim

smoterneje izkoristili«. Kako žanjejo, kar niso sejali, kažejo neštivilni ropi in tatvine širom Dolenjske. Ako bi hoteli zapisati vse, kar so komunisti do sedaj pokradli kmetom, bi nastale debele knjige. Ljudje na deželi prav dobro vedo, kako taka stvar gre. Za tistega, ki ne ve, kakšen davek plačuje podeželsko ljudstvo za komunistično »osvoboditev«, naj

navedemo samo to, kar so komunisti naropali v enem dnevu in to samo v okolici Škocjana pri Mokronogu. V Škocjanu so pri osmih posestnikih pobrali: 4 konje, polni konjski opremi in 10 mernikov pšenice. V Bučki so pobrali: 5 volov in 40 l 2 kravi, 6 svinj, eno kolo, en voz, 2 požganja. V Dobruški vasi enega konja, 3 kobile, 1 kolo, 10 kg masti in 8 kg soli. V Hrastuljah 1 konja, 5 volov, 2 svinji, 1 kolo in voz. V Jerman vrhu so pokradli: 5 volov, 2 prašiča, 1 voz, 2 vpregi, 2 para čevljev in 5 kg sladkorja. V Savinku so

vzeli: 2 konja, 2 kobile, 5 volov, 2 kravi, 5 svinje, 2 težka voza, 4 mernike orehov, 317 kg bele moke, 5 kg masti, 2 obleki in perilo in 8000 lir denarja v gotovini. V Stari vasi so vzeli 4 volov; v Slanč vrhu: 6 glav goveje živine, 50 kg masti in 50 mernikov pšenice; v Vel. Poljanah: 6 glav goveje živine in 400 kg pšenice. V enem samem dnevu so vzeli komunisti 40 posestnikom nad polmilijsko premoženje, ki ga sedaj ni mogoče nadomestiti.

Susteršič Mirko.

Mrak in groza sta prekrila Srbijo, ki je še sedaj pod strahovladno Tita in njegovega oprede judovskega razbojnika Mojzesa Pijade. Mimo lakote, ki je reden spremljevalni pojav boljše- viškega nastopa, doživljajo Srbi tudi strahote, katerih ne pozna niti njihova zgodovina. Gozdni tolovaji, ki so dobili s prihodom boljševikov popolno oblast, so do golega izropali vse trgovine in imoviteže hiše in niso pustili nikjer niti gomolja krompirja. Ljudi so iz Belgrada signali v veliko taborišče pri Mladenovcu, tam jih pa dnevno po več sto pobili, ker so zahtevali — kruha. Obsodba je bila vsak dan javno razglašena kratko takole: Obsojen na smrt zaradi upora in odpora proti taboriščnemu vodstvu. Vodja taborišča je bil jud Izak Gabaj, ki je precej ljudi pobil tudi sam. Rdeči krvniki niso priznavali prav nikomur, niti starcem ali ženam, kakor tudi ne otrokom.

Vdaja je Romuniji prinesla dvojno gorje. Po navadi se je premagana država morala razorožiti, potem pa plačevati. Romuniji se je brezglavost vodstva kruto maščevala nad vsem narodom. Romuni morajo še zmerom krvaveti na sovjetskih bojiščih pod sovjetskim poveljstvom, zlasti pred Budimpešto, obenem pa izmoghavajo boljševiki domovino na najbolj neusmiljen način. Odvajajo vse, kar rabijo, predvsem železniški material, žrivo, drobnico in žito. Usekli so se tudi na petrolejske vrelce, katerih večina je sicer last bogatih angloameriških družb. Kar so dobili v kremplje, boljševiki ne izpuste več.

Na Stajerskem se te dni končujejo uspešni nastopi proti gošarskim skupinam. Po dosežanih poročilih je v akcijah v Savinjski, Paški in Logarski dolini ter na Kozjanskem bilo ujetih okrog 1500 gošarjev; rdeči so imeli poleg tega tudi 1500 mrtvih. Akcije so trajale tri tedne in se še nadaljujejo. Najhujše poraze so gošarji doživeli na Menini planini, pri Gornjem gradu, pri Okonini in Novi Stifci. Gošarske tolpe so bile zaradi stalnih hajk popolnoma razbite in so se premikale s položaja na položaj. Kljub Kirdičevemu povelju, da mora IV. zona vztrajati na »osvobojenem« ozemlju, novi politikomisar Benčič in poveljnik Borštner Jože s svojo komunistično sodrigo nista mogla ustrahovati brigad, da bi vztrajale v boju. Nemškimi vojakom so se predajale kar cele skupine. V hajki z gorenjske strani so vojaki odkrili in zajeli tudi centralno tehniko KPS s vsem materialom. V Gornjem gradu so vojaki našli v zaporih veliko število ustreljenih in poklanih žrtev, ki so jih komunisti pobili pred svojim odhodom iz mesta. Domačini so pripovedovali vojakom, da so komunisti v zaporih mučili na najgroznejše načine vse, ki so jih osumili dela proti NOV. Prav tako so rdeči poveljniki prepustili usodi številne težke ranjence v bolnišnici v Gornjem gradu in v Logarski dolini. — Najdeni komunistični dokumenti dokazujejo, da je Partija doživela na Stajerskem popoln politični in vojaški poraz. Obsirno poročilo o vsem tem priobčuje sobotna številka »Slovenskega doma«. — Stajerci si po groznih dneh, ki so jim jih pripravili komunisti, danes ne žele več rdečih republik.

Meseca decembra je pribežalo pred partizansko mobilizacijo mnogo moških iz Suhe Krajine. Mnogi so se zatekli v Ljubljano in Novo mesto, drugi zopet v Kočevje, Ribnico in Velike Lašče. Niti sinovi terencev nočejo v razcapano rdečo bando. Pač slabo znamenje za maršala Tita in njegovo vojsko! Bolje je, da pošlje mesto pozivov domobrancem rajši hlače in hrano svojim ušivcem.

Sentjernečani so za Božič lepo obdarili domobranske ranjence. Tako je St. Jernej znova dokazal, da je med prvimi slovenskimi kraji, kjer je vse zajela domobranska misel.

Velike poraze so komunisti doživeli prejšnji teden tudi v Poljanski dolini. Imeli so okrog 200 mrtvih.

Posadka v Gorenji vasi na Gorenjskem je pred nedavnim razredčila vrste rdeče tolpe, ki se je klatila na njenem področju.

Preganjanje rdečih na Vipavskem. Od 25. decembra do 5. januarja so edinice dobrovoljcev in domobranci zasedli Col. Domobranci so bili v Črnem vrhu. Rdeči so zasedli Sinji vrh. Prvi napad na Sinji vrh je bil izvršen 31. decembra. Boj se je pričel ob 8 z močno topniško pripravo. Obramba Sinjega vrha je bila žilava. Vodila jo je 18. brigada 31. divizije, v kateri je sodeloval tudi mongolski bataljon. Obojestransko delovanje težkih minometalcev in avtomatskega orožja je trajalo vse do pol 1 ponoči, ko je Dragan Milanović z 18 dobrovoljci izvedel juriš in v kratkem času osvojil komunistične bunkerje. Po padcu Sinjega vrha so se rdeči umaknili. V tem boju je padlo 20 rdečih, mnogo pa je bilo ranjenih. Med padlimi je tudi komandant 2. bataljona 18. brigade. Zaradi važnosti so rdeči po dobrovoljskem odhodu ponovno zasedli Sinji vrh kota 1200 m. Tudi tokrat so rdeči vzeli za glavno obrambo mongolski bataljon. Drugi napad je bil izveden z večjimi silami z nalogo, da uničijo koncentrirane tolovaje. Sodelovali so: bataljon domobrancev, dobrovoljci in Nemci z baterijo topov. Zasedli so Sinji vrh. Večji del razbite rdeče brigade je naletel na domobrance, ki so ga popolnoma

uničili. Vseповsod okoli je ležalo mnogo mrtvih in ranjenih tolovajev. — Protikomunistično razpoloženje slovenskega naroda v teh krajih je dobrovoljce prijetno iznenadilo, medtem ko jih je sprejem ljudstva naravnost navdušil. Tolovaji so vse kraje, v katerih so počivali, popolnoma izropali in požgali. Strahovanje nadkričuje vse ostalo. Dobrovoljci in domobranci predstavljajo danes na Primorskem silo, s katero se rdeči izkoreninjenci prav težko sprizanjujejo.

Tolpe se redčijo

Na Dolenjskem, januarja 1945.

V zadnjem mesecu preteklega leta so popitali domobranci komuniste tam, kjer jih najbolj srbi. Kje je to, komunisti še najbolje vedo. Od treh postojank, ki so bile ustanovljene ob cesti Ljubljana—Novo mesto, so Občine pri Trebnjem tisti trn v peti, ki so ga komunisti skušali izdirati vse dotlej, dokler se niso začele na Dolenjskem akcije večjega obsega, v katerih odločilno sodelujejo tudi domobranske skupine. Občine so kljubovali vsem napadom, četudi je bil vsak med temi od komunistov proglašen za zadnjega in »odločilnega«. Pri teh napadih so si komunisti že temeljito skrhalo svoje zobe. Skupno število padlih iz vrst narodno »osvobodilne« vojske, odkar so se začeli zaletavati z glavno skozi ta zid, presega številko 300, ujetih je bilo preko 30, predalo pa se jih je v decembru in prvih dneh januarja skupaj 63, večinoma Stajercev. V tem razgibanem obdobju so uničili oziroma zaplenili domobranci mnogo orožja, med njim dve havbici, dva protitankovska topa in nekaj težkih streljiv. Z Novim letom se je začelo tudi za tolovaje »novi« življenje. Prav pasje, bi rekli. Obljub in načrtov so kajpak kljub terpu še polna usta in nabasane torbe. Na Novega leta dan, ko se je spopadla neka naša patrola v Knežji vasi s tolovaji, je nek komisar zgubil svojo torbo, v kateri je bil šop lepih zapiskov, med katerimi se je čitalo tudi naslednje: »Občine bomo napadli ob 13. uri, v dveh urah bo

postojanka likvidirana, ob 18. uri pa se bo začel miting...« Med zapiski je bil tudi načrt Občin. Zvečer se je napad res začel. Komunistične izvidnice so prišle, ognjene v nakradene rjuhe. Potem so začeli obstreljevati postojanko s topovskimi granatami, iz havbic in enega protitankovskega topa. Naše topništvo in minometalci so odgovorili in tako je pokalo vse do jutra. Ceprav so uravnavali izstrelke savojški komunisti, ni imelo vse obstreljevanje nobene uspeha. Pri napadu so sodelovale tri brigade: Cankarjeva, Gubčeva in 15. brigada. Zjutraj so naredile manjše in večje domobranske patrole izpade na več strani. Pri Grmadi je takoj padlo deset tolovajev. Tam je bila zaplenjena tudi mnogo streljiva. Kolikor je bilo ranjencev, so jih komunisti odnesli urnih pet, ne da bi pomislili na miting. Naslednji dan je bilo pri Grmadi spet streljivo. To pot so naše izvidnice naletele na savojške komuniste in jih v kratkem času potokle točno štirideset. Podobno je bilo drugi dan pod Krušnim vrhom, kjer je spet padlo 25 tolovajev. V teh praskah je neka četa tretje skupine zajela en protitankovski top. To je bil pa le uvod v velike akcije, ki so se pričele v prvih dneh tega meseca. Komunisti so se že prej zavedali, da bo pred 15. januarjem, ko se bo stekel rok Titove amnestije, še hudo. Rdeča pomoč, rdeči operativci, rajonski in terenski odbori, kratkomalo vsa rdeča sodruga se je mrzlično pripravljala na to veliko razdobje »osvobodilnega gibanja« slovenskega naroda. Eni so nabirali čevlje in žakljevino, drugi perilo in rjuhe, tretji so rekvirirali konje in mobilizirali obnemogle starce, četrti so vodili agitacijo o veliki amnestiji in o koncu vojne, peti... kaj bi še govorili! Vsi so kradi, lagali in preganjali uši! To vam je bilo tekmovalje, ki je o njem toliko pisane v »Poročevalcu«. A za zdaj je to tekmovalje končano, zdaj tekmujejo samo še v teku čez drn in strn. Nastopi udarnih skupih slovenskih domobrancev in mnogih oddelkov nemške vojske, v sklopu katerih so tudi oddelki gene-

Humor za domobrance

Slabi časi se nam obetajo ali: doba rokovnjačev

rala Vlasova in drugih prostovoljcev, neumorno zasledujejo komunistične tolpe na področju pokrajine. Nastopi še trajajo, kljub velikim snežnim nepravilnostim. Doslej smo mogli prejeti naslednja ugodna poročila, ki zlasti govore o izrednih uspehih naših domobranskih udarnih skupin.

Komunistične brigade so ravno pred temi akcijami zasedle vse važnejše kraje v Suhi Krajin, ponekod skoraj do ceste, ki vodi v Novo mesto. Za nobeno ceno, so dejali, se ne bodo premaknili s svojih položajev. Zaradi tega so bile vse prednje straže oblečene v bele, spete rjuhe, da bi se tako bolj prilagajali snegu. Tu so si, celo v bližini Semberka, Dobrnica in drugod, uredili prava skladišča naropane hrane, po hlevih je bilo polno tovorne in druge živine, ki so jo dolenski kmetije ob priliki velikega tekmovanja utrpeli za blagor NOV in njenih nenasičnih žolodcev. In koliko je bilo še drugega! Res, kakor tik za fronto. Pripeljali so za boljši videz spet tista dva tanka, savojški komunisti pa so jim posodili nekaj svojih možnarjev.

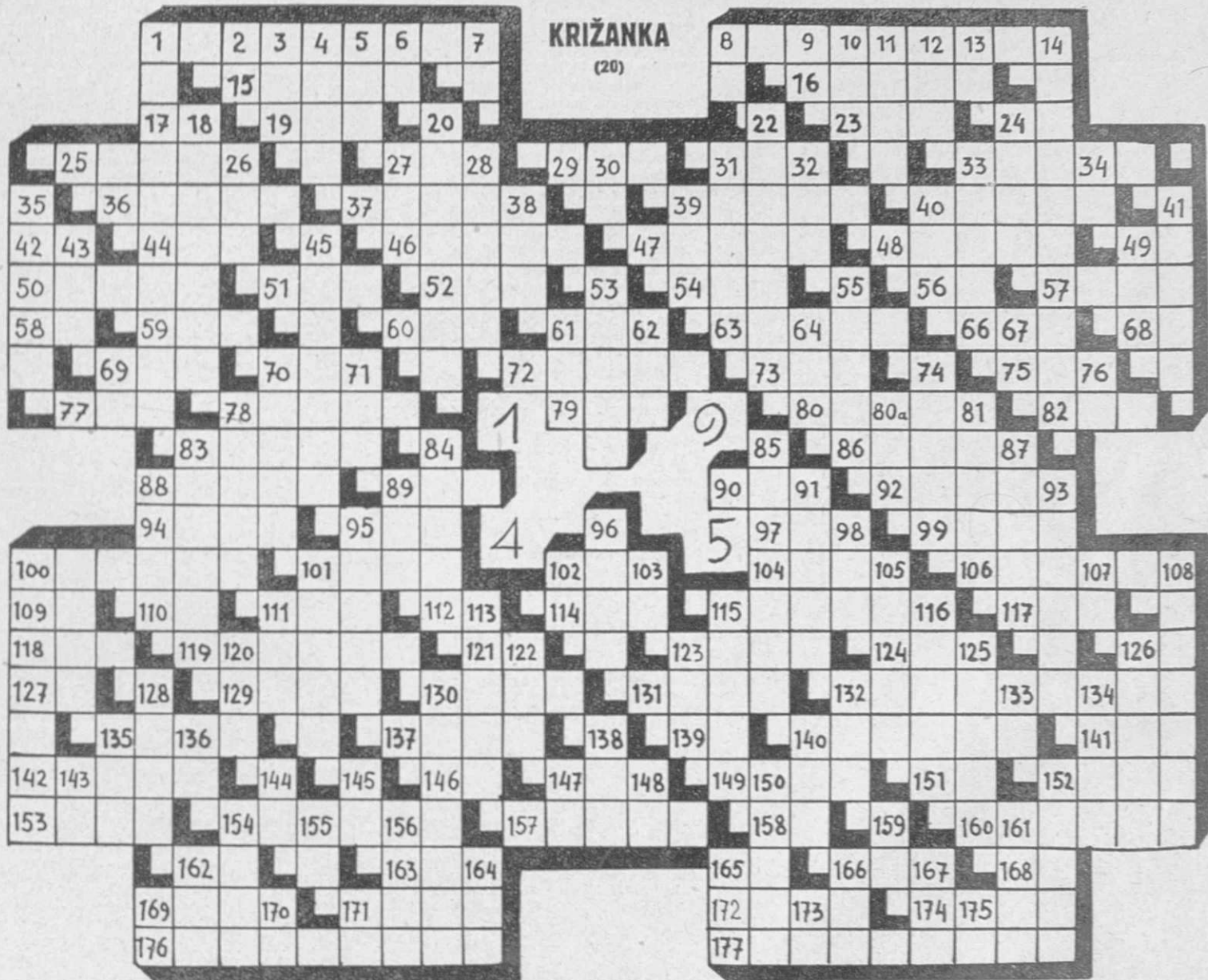
Prvi sunek, ki so ga izvedle pretekli četrtek čete četrte udarne skupine s pomočjo onih od tretje, je dokazal, da komunisti ne bodo držali svoje besede. Prednje straže so se hitro po prvih sunkih umaknile s svojih položajev in se razkropile s tako naglico, da je bilo za njimi komaj dobiti kaj zveze. Nekaterim najbolj prizadevnim so popadale bele halje po pomandranih stezah. Sam komandant sedmega korpusa, ki je hotel od blizu opazovati junaštvo svojih komsomolcev, jo je hitro potegnil s svojim avtomobilom na varno. A ni šlo dolgo. V neki zagati je moral pustiti svojo limuzino, če si je hotel rešiti celo kožo. Tudi drugi tovariši so imeli tako malo časa, da so pustili komandantov DKW nepoškodovan domobrancem. Ravno tako so zaplenili domobranci komunistom neko motorno dvokolo, ki je služilo za kurirske namene. Podatki istega dne na tistem odseku so bili še naslednji: 230 padlih, naštetih, 22 ujetih in pribeglih, zajeta ena havbica in 20 konj. Med padlimi je mnogo Italijanov in sploh komunistov tujih narodnosti. Velike uspehe so dosegli tudi nemški oddelki, ki operirajo s pod-

poro težkega topništva in oklepnikov. Na enem samem mestu se je predalo neki skupini blizu dve sto tolovajev, ravno tako so vsak dan na vrsti množični pobeži prisilnih mobilizirancev iz Stajerske in Primorske. Ponovno je bilo zaplenjenega mnogo orožja in streliva. Se ugodnejša so poročila neke druge domobranske skupine, ki je čistila teren na desnem bregu Krke, okrog Zužemberka in Ajdovca. V nastopih te skupine, ki so trajali nepretrgoma dvanajst dni, je padlo naštetih 425 komunistov, med njimi mnogo funkcionarjev in komunistk. Zaplenili so tolovajem mnogo strojníc, minometov, tovrne živine in dve brigadni zastavi. Ena od teh je Ljubljanske brigade. Predalo se je tej skupini vsega skupaj preko 50 mobilizirancev in komunistov, ujetih pa je bilo več kot sto. Tudi iz drugih krajev pokrajine prihajajo različna ugodna poročila o nastopih protikomunističnih edinic, ki pa še niso uradno potrjena.

Rupnikova bojna skupina je v rednih akcijah. Komunisti niso nikjer varni pred njenimi vojaki. Pred nedavnim so Rupnikovi fantje pobili na Blokah 8 komunistov in nekaj tudi ujeli.

U G A N K E

KRIŽANKA (20)

Vodoravno: 1 ptica, 8 mesto v Kataloniji, 15 moderna soba, 16 duhovn. obleka, 17 inicialki slovenskega slikarja in grafika, 19 slov. zgodovinar, 23 vodna žival, 24 oziralni zaimek, 25 dragoceni kamen, 27 igličasto drevo, 29 filmsko podjetje, 31 otok v Dalmaciji, 33 jamski plin, 36 pritok Tise, 37 sredstvo za razkuževanje, 39 stara dolžinska mera, 40 pokrajina v Indiji, 42 kvartaški izraz, 44 uničevalka železa (2. sklon), 46 država v Himalaji, 47 spoj ogijika z dušikom in žveplom, 48 domače moško krstno ime, 49 pijača starih Slovanov, 50 znamka toaletnega mila, 51 oblika giagola spati, 52 šiviljska potreščina, 54 maščoba, 56 pol, 57 reka na Madžarskem, 58 pritrilnica, 59 prebivalec Amerike, 60 reka v Nemčiji, 61 obrtnik, 63 mesto na Estonskem, 66 veznik, 68 natezalní drog, 69 spl po otroško, 70 osebni zaimek, 72 vrsta kraskega vina, 73 gora v Mačvi, 75 ruska reka, 77 žuželka, 78 se cedi iz ust, 79 tri enake črke,

80 velik ptič, 82 turški plemič, 83 svetopis. oseba, 86 hitri sel, 88 vrsta hrane, 89 slov. zgodovinar, 90 izraz pri ping-pongu, 92 bivši turški državnik, 94 boginja, 95 del parnega stroja, 97 zver, 99 nemška reka, 100 mesto, katero je bilo pokončano z ognjem, 101 bitke, 102 nebesa, 104 pripovedna pesnitev, 106 japonska luka, 109 veznik, 110 romanski spolnik, 111 moško ime, 112 bodrilnica, 114 prva žena, 115 srbski narodni junak, 117 proga, 118 izraz pri tenisu, 119 slovenski pisatelj, 121 glas goveda, 123 govedo, 124 letonski denar, 126 lat. veznik, 127 P. R., 129 domača žival, 130 reka v Rusiji, 131 malajski bodež, 132 zastopniki romanistike, 135 snop slame, 137 slovenski matematik, 139 površinska mera, 140 morskí razbojnik, 141 prislov kraja, 142 zdravilišče za pljučne bolezni v Svcii, 146 njega, 147 večno mesto, 149 grški bog vojne, 151 kemični znak za kobalt, 152 ne ostro, 153 sveta žival, 154 vrsta planinskih ptičev (grško), 157

vrsta blaga, 158 pijača starih Slovanov, 160 ptič, 162 inicialke hrvatskega kiparja, 163 znamka kave brez kokaina, 165 dve enaki črki, 166 začimba, 168 inicialke angleškega romantičnega pesnika, 169 kemični element, 171 pijača, 172 znamka zobne paste, 174 torej (srbohrv.), 178 filmsko mesto v Ameriki, 177 praznik v letu.

Navpično: 1 pokrajina v Italiji, 2 kratica za vojno edinico v Nemčiji, 3 kazalni zaimek, 4 švedsko moško ime, 5 govedo, 6 veznik, 7 inicialki slovenskega pesnika, 8 kemični znak za prvino, 9 pol, 10 vladar, 11 vzlet, 12 plesarska potreščina, 13 Or., 14 nauk o matematiki, 18 žensko krstno ime, 20 prebivalec Polinezije, 22 prebivalec Malajskega polotoka, 24 mesto na Krimu, 26 svetopis. oseba, 27 del parnega stroja, 28 drag kamen, 30 skala v solmizaciji, 31 romunska časopisna agencija, 32 sin po hebrejsko, 33 vrsta tropične rastline, 34 kratica za bivšo jugoslov. časopisno agencijo, 35 obdelan

kos zemlje, 38 spojka, 39 polovica, 40 prebivalec Južne Amerike, 41 stoječa voda, 43 žensko ime, 45 evropska država, 49 žuželka, 53 slavni italijanski komponist, 55 igra s kartami, 61 stara dolžinska mera, 62 lesena posoda, 64 nedoločni števniki, 67 romanski spolnik, 69 igralna karta, 70 lepo vedenje, 71 žensko ime, 74 francoski pisatelj, 76 kratica za srebro, 78 čast, 80 a gora na Notranjskem, 81 od plime razširjena obala ob Dnjepru, 83 pokrajina, kateri vlada emir, 84 kraj iz bakrene dobe pri Vršču, 85 otok v Holandski Indiji, 87 mesto v Maroku, 88 znamka zobne paste, 89 mesec v letu, 91 oprema turista, 93 egipčanska dinastija, 95 stara mera za tekočine, 96 otok v Holandski Indiji, 98 govedo, 100 posestnik, 101 glodavec, 102 izraz pri kartah, 103 pritrilnica, 105 žitnica, 107 Or., 108 trda kovina, se rabi za izdelovanje osi, 111 prebivalec evropske države, 113 zadnja črka — konec, 115 zapreka, 116 čoln v srbohrvaščini, 120 tatvina, 122 reka v Bosni, 123 molli (latinsko), 125 vrsta igre s kartami, 126 počivališče (franc.), 128 gora v Grčiji, 130 mesto v Italiji, 132 ribja delikatesa, 133 nikalnica, 134 športna panoga, 135 kazalni zaimek v srbohrv., 136 osebni zaimek v nemščini, 138 gora v Španskem Maroku, 140 iz raztopine koloida izločena želatinska masa, 143 iniciale ruskega pisatelja, 144 električna enota, 145 japonska mera za dolžino, 147 izraz pri kartanju, 148 osebni zaimek, 150 nemški klasični filolog, 152 gospodinjstva potrebščina, 154 zdravlivo proti revmatizmu, 155 bodrilnica, 156 država v Ameriki, 159 stara kitajska narodna igra, 161 italijansko kopaljšče in letovišče, 162 vrsta zemlje, 164 tvoj praznik, 165 pasje lajanje, 166 odposlanci, 167 mala predigra v starem španskem gledališču, 169 dve enaki črki, 170 R. L., 171 inicialki slovenskega pesnika, 173 piščača starih Slovanov, 175 kratica za nepoznani naslov.

Številčnica (10) (Klančar)

1. 10. 2. 1. 14. 4. — 13. 14. —
9. 2. 8. 2. 3. 4. — 14. 4. 9. 4. —
3. 2. 11. 4. — 9. 8. 2. 7. —
10. 2. 17. 2. 9. 6. 3. 12. 2. 7. —
16. 5. 6. 14. 15.
1. 2. 3. 4. glasbeni instrument,
5. 6. 7. 8. divjačina,
9. 10. 11. obdelan kos zemlje,
12. 13. 14. 15. kemična prvina,
16. 17. neprijetna živalca.

Kaj je ta mož? (10) (Klančar)

VINKO T. JURA

Z naše vasi (5) (C & P)

Rešitve ugank je poslati do 31. januarja na naslov: Uredništvo ugank »Slovenskega domobranstva«, Rimska c. 22, Ljubljana. — Zastavljanci ugank, pošljite vse rokopise na isti naslov.

Rešitev ugank štev. 9, 10, 11

Zlogovnica

Bog, narod, domovina.

»Titove« vislice

Vodoravno: 1 astronomija, 12 gaza, 17 proletolec, 18 obolov, 20 ind, 21 Goa, 21a vazal, 22 obist, 23 roman, 25 lek, 26 iver, 28 ter, 29 to-na, 30 rž, 31 ideja, 33 Zelot, 35 Emona, 36 ma-jor, 39 agava, 40 polir, 42 pagina, 43 ritem, 44 pajek, 45 Tatar, 48 Ulanec, 50 Rutar, 53 Adela, 54 kokica, 55 zaveza, 56 Pilat, 58 jk, 59 cev, 61 ekipa, 63 nadir, 64 Ulis, 67 ufarin, 70 paragraf.
Navpično: 3 Trnovo, 4 rod, 5 Olga, 6 Neon, 7 Otalež, 8 Maver, 9 Irak, 10 Jez, 11 Aca, 12 gol, 13 Abo, 14 zob, 15 ali, 16 ost, 19 os, 24 mene, 27 rajon, 28 trata, 32 demagogija, 34 lojaliteta, 37 ovinec, 38 Ra, 39 aparatura, 41 vam, 46 ana-liza, 47 re, 49 Ludovik, 51 tekel, 52 raca, 54 kap, 57 tvar, 58 Jenufa, 59 Cid, 60 epik, 62 Kalar, 63 IRA, 66 Sir, 67 up, 68 SG, 69 na.

Važno načelo

Brezobzirno je treba uničiti terence, s katerimi stoji in pade komunistična revolucija pri nas.

Številčnica

Zapiši abecedo v obratnem redu in zaznamuj črke z zaporednimi številkami, dobiš:

Veliko plev, malo zrnja;
veliko govorjenja, malo misli.

Domobranska pesem

Začni v prvi vrsti pri B, nato vzemi drugo črko naprej, dobiš O, nato tretjo črko od O itd., dobiš:

Boj prihuljenim,
zvestim le pri kruhu!
Boj brezbožnikom,
vernim le trebuhu!

Posetnica

Meničaninov bataljon

Dopolnilnica

Zivljenje naj bode ti delaven dan!

Mala križanka

Vodoravno: 1 ena, 3 da, 5 Ra, 7 pomp, 9 vas, 10 os, 11 ad, 12 eva, 15 eta, 16 ne, 17 ti, 18 las.
Navpično: 1 era, 2 napadati, 4 ag, 6 bos, 8 psa, 9 vam, 12 eta, 14 ves, 15 et.
13, 3, 6 — Mati, domovina, Bog!

Kaj sta ta dva moža?

Domobranski častnik — četni narednik

Prijeten račun

Številke napiši z besedami. Črke pa zamenjaj s številkami, ki jim pripadajo iz abecede. Nove številke povedo črke iz novih besedi. Dobiš:

Domovina — mati!

Igračkanje z abecedo

Napiši abecedo po vrsti; pod njo pa abecedo v obratnem redu. Pod črkami iz uganke so črke za rešitev:

Nasilje rodi odpor!

Kdo?

As + tron + om = Astronom

Konjiček

Kaj nam mar je smrt,
da je le sovrag naš strti!

Partizanski kažipot

Dodaj nekaj pik in kljuk pa dobiš:
iz nič, ni nič!

Božična križanka

Vodoravno: 1 um, 11 pi, 12 ara, 15 vesel, sre-čen božič, 24 kor, 26 srobot, 29 opeka, 30 terica, 31 Atene, 32 plovec, 34 ime, 35 tema, 38 Nilova, 39 kola, 40 klepar, 41 pura, 43 Lim, 44 iba, 45 ceh, 46 Enoh, 49 Eton, 51 beseda, 54 kača, 56 Olaf, 58 Ive, 59 dim, 60 opereta, 62 poza, 68 cev, 69 ora, 68 Lado, 71 Nil, 73 rej, 74 Laba, 76 Ra-badan, 78 čredar, 79 Metava, 81 Timotej, 82 obe-lisk, 83 Neruda, 84 Italec, 85 Kač, 86 anilin, 88 ena, 89 jad, 90 mati, 91 Ine, 92 šop, 93 Itačan, 95 era, 96 anatomija, 99 bat, 100 Ares, 102 atej, 104 Ant, 105 bajaličar, 108 vidik, 109 Olt, 110 la-neno, 113 penali, 115 lev, 116 Alona, 117 Arani, 118 lov, 119 stroka, 120 oje, 122 Nanos, 123 ta, 124 jus, 126 abe, 128 seno, 130 Cop, 132 oda, 134 re, 135 premi govor, 145 regal, 146 idilkar, 147 učilo, 149 zlatolasec, 158 Ipolito, 159 kurir, 161 Marat, 162 ujeda, 163 Imola, 165 general, 166 smil-li se, 167 politura, 169 Katarina, 171 Marijan, 172 Eos, 174 poloneza, 175 Pekatete, 176 noj, 177 Pajk, 180 slepiv, 181 omaka, 182 koran, 183 Iranec, 184 Atos, 187 koš, 189 Ren, 190 čebula, 192 lavina, 194 aga, 196 luč, 197 podkop, 198 zaperemo, 199 pucejati, 201 opilek, 202 olikan, 204 grem, 205 Iran, 207 oratar, 209 Delavare, 212 de, 213 jo, 214 harakiri, 216 resa, 219 topor, 220 idi, 221 csz, 222 Goa, 225 nem, 226 Ivana, 227 koža, 230 stoja, 232 Ida, 233 žetev, 235 grebi, 237 gad, 238 taka, 240 stog, 241 etage, 242 Ereb, 243 Enos, 244 godec, 246 Nora, 247 Astaro(t), 249 svod, 250 Umek, 253 limona, 254 povreslo, 258 Nao, 260 Ars, 262 USA, 263 ara, 265 Filoteja, 268 eremo, 269 esej, 270 rajn, 276 ginem, 278 Enej, 279 anoda, 280 dre-vesnicam, 282 Arno, 283 rake, 286 Oman, 287 opi-janimo se, 289 avba (abva), 291 poobed, 294 ata-man, 297 Odar, 299 Semič, 301 vada, 302 piré, 303 posek, 305 SOS, 307 lačen, 308 sobota, 311 Robin, 312 del, 314 Veles, 316 ilo, 317 Ikar, 319

beku, 321 inu, 322 kocen, 324 polutan, 327 kitek, 329 nart, 330 naton, 332 komatar, 335 mel, 336 tri, 338 lar, 340 Abel, 341 patent 343 Cevc, 344 kol, 345 emu, 347 Rab, 349 bes, 350 Alena, 351 polom, 352 Opava, 354 lesa, 355 agave, 357 ideal, 358 oma-ra, 359 Dol, 360 čep, 361 ajd, 362 zob, 363 oboa, 366 Lvov, 368 ta, to, 370 raca, 372 Dev, 373 srh, 374 vol, 375 Miramar, 378 ribka, 380 alt, 382 sla, 383 rilec, 385 kolobar, 388 kočar, 390 aorist, 391 eeee, 392 Rimini, 393 Zober, 395 pih, 396 v ne-pomirljivi boj, 397 žig.

Navpično: 2 Maribor, 3 zvonec, 4 osel, 5 plav, 6 Krek, 7 Peca, 8 obal, 9 Ožep, 10 včera, 11 premine, 13 Roma, 14 abeceda, 16 epitet, 17 ekonomat, 16 Stabat, 19 Eros, 20 Cile, 21 na-kane, 22 oteklina, 23 inacek, 24 koledar, 25 Ovid, 27 oterača, 28 Teheran, 32 Pribina, 33 Lavater, 36 met, 37 Anamiti, 41 Paračin, 42 Ufa, 47 Opel, 48 Hotimir, 50 obujalo, 52 element, 53 dobitek, 55 Arsenij, 56 obutalo, 57 Lada, 61 pek, 63 zani-kati, 64 ave, 67 Rodan, 69 Ajas, 70 dota, 72 il-ja, 74 lep, 75 arjanec, 77 Ala, 80 anali, 83 no-ben, 87 nav, 94 ača, 97 oda, 98 Jona, 101 reseda, 103 enačaj, 106 Avar, 107 los, 111 Avala, 112 orej, 113 poni, 114 Lopud, 118 lug, 121 Edi, 124 jeru-zalemeč, 125 Sama, 127 bira, 128 sito, 129 okus, 131 oreh, 132 očak, 133 aliteracija, 136 Rim, 137 epi, 138 molek, 139 Ilios, 140 gis, 141 otepen, 142 Popov (vopop), 143 okoličan, 144 pulover (ru-lovep), 145 ritem, 148 omaka, 149 zlitina, 150 lan, Erato, 151 Agata, 152 temena, 153 ona, 154 Le-roc, 155 arlja, 156 saj, 157 Ela, 160 cinober (rino-ber), 164 Oranija, 168 rakam, 170 Apolo, 173 sle-pilo, 178 Negotin, 178 aka, 179 jod, 185 tul, 186 oče, 188 škoda, 189 roleta, 191 reditev, 193 Vero-nese, 195 aparat, 196 lirik, 198 zavodar, 200 Ira-vadi, 203 kapitalen, 204 Grize, 206 namig, 208 akademija, 210 Aragonec, 211 Ede, 214 Heb, 215 rigolani, 217 Est, 218 sto, 222 svedrina, 224 ognu-simo, 228 oko, 229 žar, 231 Ogarev, 234 Ero, rja, 236 Romana, 239 anatom, 241 etos, 245 cola, 248 seme, 249 Sorma, 251 kamor, 253 Noni, 255 oer, 256 vre, 257 osi, 259 Aja, 261 snopič, otep, 262 ugonobitev, 264 rep, 265 fej, 266 Edo, 267 Jas, 271 Saba, 272 slovnik, 273 credo, 274 petit, 275 Kamerun, 277 enak, 281 sokol, 284 Ada, 285 kap, 288 novce, 290 Velika Morava, 292 oče, 293 Bask, 295 arak, 296 apo, 298 denunciacija, 300 mali bob, 304 sinovec, 305 sel, 306 set, 309 bratev, 310 obrest, 312 Dom, 313 let, 314 volipak, 315 Salazar, 318 anal, 320 Etna, 322 kolovoz, 323 naravar, 324 pe-sem, 325 ureja, 326 napor, 328 Ela, 331 Aca, 332 kolek, 333 Amaro, 334 Rador, 335 meč, 336 tla, 337 Ind, 339 Rob, 341 pav, atom, 342 Tatari, 344 kad, 345 Ems, 346 Urh, 348 bol, 353 Vasov, 356 gorivo, 364 obred, 365 pika, 367 olein, 369 aleja, 370 rimi, 371 alibi, 373 rop, 377 mah, 379 ion, 381 Ter, 382 sel, 384 eno, 386 Lož, 387 beg, 389 čir, 391 hik.

Pogovori z ugankarji

Da je tiskarski škrat nekoliko ponagajal, ste gotovo sami opazili. Pod ugankami v 10. šte. »SD« ni bilo povedano, da pošljite rešitve do 3. januarja 1943. Kot ugankarji ste gotovo tudi to uganili. Prizanesimo »škratu«. V naprej naj se velja: 20 dni po datumu, ki je označen na prednji strani lista, imate na razpolago za reševanje ugank — seveda, če ne bo dan kakšen drug pogoj. Pomotoma je prišla v 10. št. »Križanka«, ki je namenjena za »Dom. koledarček« kot nagradna. Upoštevajte uganko in rok za rešitev, kot je povedan v koledarčku.

Langus Marijan: Tvoj pripis me je razve-selil. Zastavljene uganke z rešitvami mi pa kar pošlji. Saj veš: čim več blaga, tem večja izbira. Zagornik Mirko: Za poslano hvala. Pol na pol. Prvo uganko bom priobčil, mi je prav všeč. Z drugo pa me nisi ogrel. V bodoče upoštevaj sledeče: vsako risano uganko nariši s tušem na poseben trši papir z ne manjšo osnovno stranico kot 9 cm. Ključ k uganki naj bo posebno jasen in razločen. K zastavljenim ugankam priloži tudi rešitve. Verjemi mi, nimam toliko časa, da bi si moral še utirati sam pot k rešitvam.

Tekavec Alojzij: Tvoje rešitve ugank iz 7. šte. sem šele sedaj dobil.

Klančar Anton: Zelo sem bil vesel Tvoje skrbno urejene pošiljke. Hvala. Vendar bom po-setnici ločil in le drugo uporabil. Pošlji še kaj.

Vrednost 50 so dosegli:

Brezigar Izidor, Dobrovoljce Alojzij, Gabor Jožef, Galunder Marija, Hočevar Alojzij, Jelenc Jožef, Keržič Oton, Kovačič Franc, Langus Marijan, Lekan Jože, Marolt Stanko, Pirc Franc, Rott Toni, Poženel Martin, Tiselj Janez, Užnik Jože, Veršič Franc, Vodopivec Terezija, Zajc Janez.

Vrednost 36 sta dosegla:

Jemec Janez in Petrovec Janez.
Vrednost 30 sta dosegla:
Bučar Franc in Jeriha Marička.
Vrednost 3 je dosegel:
Slovša Janez.

Zreb je podelil: Prvo nagrado (350 lir) Marolitu Stanku, polic. stražm. iz Livade 29, Ljubljana.

Drugo nagrado (275 lir) domobrancu Pircu Francu iz 29. čete.

Tretjo nagrado (200 lir) podnar. Tiselju Janezu iz 20. čete.

Četrto nagrado (125 lir) Jemcu Janezu, di-jaku s Tabora št. 12, Ljubljana.

Peto nagrado (50 lir) pa Jerihi Marički z Go-renje vasi št. 48, p. Ribnica.
Imena reševalcev in izzrebancev 10. in 11. šte. bomo priobčili prihodnjik.

NOVA ZAHTEVA

KRIEGSZEITEN VERLANGEN NEUE MASSNAHMEN

Tudi to ljubljansko dekle se je samo ponudilo svojemu očetu dimnikarju, da mu priskoči na pomoč in nadomesti pomočnika, ki je prijel za kramp pri obrambnih delih.

Die Tochter des Schornsteinfegers vertritt nun die Stelle des Lehrgesellen der mit der Schaufel zu den Befestigungsarbeiten ging.

1. S kolesom v svoje delovno področje.

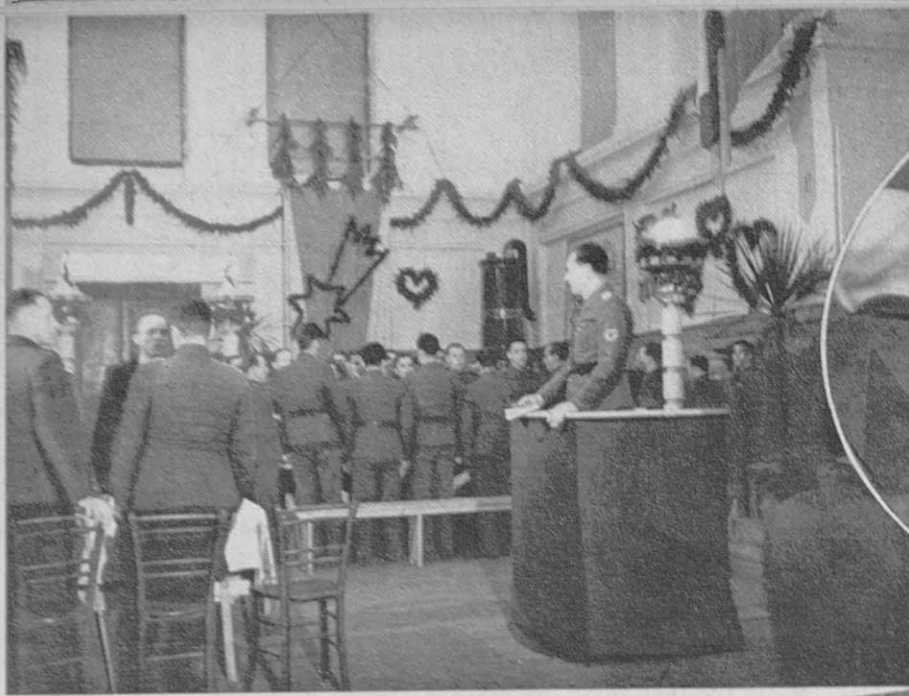
Mit dem Rade zur Arbeit.

2. K dimnikovi odprtini.

Vor dem Rauchfang.

3. Po delu.

Nach der Arbeit.

Tehnični odsek slovenskega domobranstva, ki ga vod z vso ljubeznijo požrtvovalni stotnik Ing. Škof, je pred božičnimi prazniki proslavil leto dni svojega dela. To delo je mnogo pripomoglo, da je naše domobranstvo v preteklem letu tako napredovalo. Ni domobranske edince, v kateri se vsaj nekajkrat niso obrnili na tehnični odsek za pomoč. Domobranske delavnice — mizarska, kleparska, pleskarska, kovinska, elektro-instalaterska, čevljarjska in krojaška — so v letu dni dela storile za slovensko domobranstvo tako mnogo, da si brez tehničnega odseka slovenskega domobranstva ne moremo zamišljati. Prav zato je tehnični odsek s pravico proslavil svoj jubilej — leto dni dela.

Proslava je bila v posebno lepo okrašeni dvorani, kjer so domobranci pripravili prijeten družabni večer. Prisotnost prezidenta in generalnega inspektorja slovenskega domobranstva generala Rupnika, SS-Sturmabführerja in majorja Dahma, poveljnika podpolkovnika Krenerja ter drugih odličnih gostov je dokazala, da tehnični odsek cenijo vsi, ki delajo in živijo s slovenskim domobranstvom.

1. Visoke goste in vse domobrance tehničnega odseka, ki so se udeležili proslave jubileja, je pozdravil šef tehničnega odseka stotnik Ing. Škof.

Die Gäste und das Personal der Techn. Abt. werden vom Chef der Abt Ing. und Hptm. Škof begrüßt.

2. Prezydent general Rupnik, na njegovi desnici SS-Sturmabführer in major Dahm, na levisi poveljnik podpolkovnik Krener na proslavi.

Präsident General Rupnik. Rechts von ihm: SS-Sturmabführer u. Major d. SchP. Dahm. Links: Oberstleutnant Krener.

3. Slavju so dali poudarek nastopi pevske in Igralske skupine tehničnega odseka ter domobranska godba. — Slika nam prikazuje pevsko skupino s pevovodjem g. Pfeiferjem na čelu.

Eine Gesangs- und Spielgruppe der Abt. und die Kapelle der Slow. Landeswehr gaben der Feier eine heitere Note.

Leto dni dela

Die Arbeit eines Jahres

Die Techn. Abt. der Slow. Landeswehr feierte vor Weihnachten den ersten Jahrestag ihres Bestehens. Unter der liebevollen Leitung des Ing. u. Hptm. Škof entwickelte sich die Abteilung zu einem unentbehrlichen und leistungsfähigen Faktor der Slow. Landeswehr. Sie hat somit allen Grund, ihren Jahresbestand zu feiern.

Die Feier fand in einem von den Landeswehrmännern festlich hergerichteten Saale statt. Durch die Anwesenheit von General Rupnik, SS-Sturmbannführer u. Major d. SchP. Dahm, Oberstleutnant Krener und anderer hoher Gäste bekam die Feier einen besonderen Wert.

4. Domobranci so se na prireditvi zares razvedrili.
Die Landeswehrmänner verfolgen gespannt den Aufführungen.
5. Poleg drugih je nastopil tudi domobranec-baritonist Filipič.
Der Landeswehrmann Filipič als Sänger.

Druga skupina slik nam prikazuje delo posameznih strok tehničnega odseka. Podnarednik Jenko je za jubilej, ki je bil prav pred božičnimi prazniki, pripravil lepo božično delo: Sveto družino.

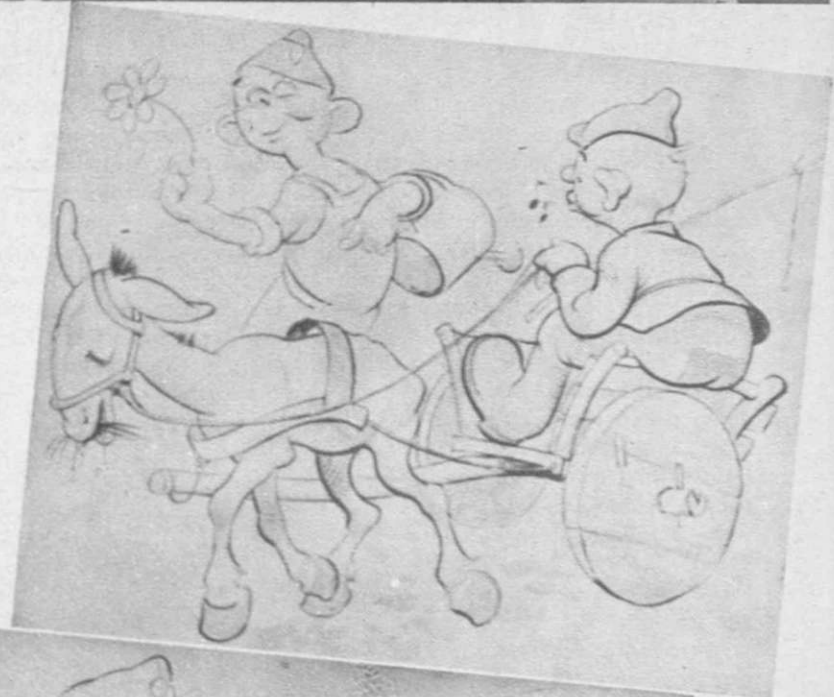
Die zweite Reihe der Bilder zeigt uns die Arbeit der einzelnen Gruppen in der Abteilung. Unterfeldwebel Jenko schuf ein schönes Weihnachtstück: »Die heilige Familie«.

Srednja slika nam prikazuje v miniaturnih delih posamezne skupine tehničnega odseka.

Das Bild in der Mitte zeigt uns Miniaturstücke der Abteilung.

Poročnik Beranek nam v naslednjih karikaturah podaja slike iz delavnic tehničnega odseka: pri domobranskem čevljarju, v mizarski delavnici, pri kovaču in kleparju ter pri prevoznikih.

Lt. Beranek schuf Karikaturen als Wandbilder in den Arbeitsräumen: Beim Schuster, in der Tischlerwerkstatt, beim Schmied und Töpfer und bei den »Transportarbeitern«.

Tokrat obratno

„Mamica, kaj se nahaja v zavoju?“, vprašuje najmlajša. „Povej vendar mamica!“ Gospa M. zamišljeno ogleduje zavoj. — Pošilja: Vojaška edinica št. 40.113. Čudno! Njen mož je imel isto številko. Vendar je že dolgo tega, kar ji je poveljnik edinice sporočil: „Vašega moža, ki je bil nam vsem dober tovariš, ne bomo nikdar pozabili.“

Gospa M. postavi zavoj na mizo in mala jo nestrpnost nadleguje. Mati je v mislih pri onem, ki ga nihče več ne more nadomestiti in se ne zmeni za nadlegovanje male. Prsti mehanično odvežejo zavoj in dvignejo pokrov. Vonj po smrečju ji zaveje nasproti. Tedaj ugane vsebino zavoja. Mala moleduje: „Povej vendar, mamica, prosim dovoli, da pogledam.“ — „Otrok moj, nič ni zate, bodi pridna in igraj se! Božiček obišče in obdaruje le pridne otroke.“

Smrekovo vejico položi na mizo, odstrani ovoje in ogleduje. — Za vsakega njenih treh otrok so napravljene igrače, slaščice in — denarno nakazilo. Vzame pismo in bere še enkrat... Otrokom našega padlega tovariša. Njene ustnice ponavljajo zadnji stavek pisma: „Vašega moža ne bomo nikdar pozabili.“

Preden je gospa M. prejela zavoj, so pridne roke tovarišev njenega moža izgotavljale razne igrače. Z delom so pričeli koncem oktobra, ko so bile noči vedno daljše.

V postojanki, kjer se je nahajal tudi narednik M., gre življeje svojo pot naprej. Vendar je zadnje dni med možmi, ki so lučeni od sveta, nekaj poživljajočega. (Slike z Gorenjskega)

„Tokrat naj bo ravno narobe!“ Pisma in zavojčke — ki so sedaj edina zveza z domovino — težko pričakujejo. Samo vsakih 14 dni prihaja pošta s preskrbovalno kolono. Te ure prinašajo možem na oporiščih malo razvedrila. Vidijo druge obraze, lahko povprašajo o tem in onem tovariša. Za kratek čas imajo zvezo z zunanjim svetom. — Toda samo nekaj ur, potem pa kolona zopet odide in v taborišču vlada zopet samota za dobo 14 dni.

Tisti, ki mora tako čakati, ve, česa se razveseli koncem meseca ta ali ona družina. Tako je dozorel sklep: „Napravili in poslali bomo otrokom naših padlih tovarišev božična darila.“ Takoj se odpravijo na delo. Vse je urejeno. Les sam ne zadošča, tudi bar-

ve so potrebne. Ne ostane samo pri igračah. V pravi božični zavoj spadajo tudi slaščice. Častniki in moštvo se odrečejo svojemu deležu; odgovarjajoča količina je kaj hitro pripravljena. In še nekaj priložijo vsakemu zavoju: Nakazilo za 100 RM.

Darovano, izdelano . . . . . pozdravi v obliki igrač od daleč.

„Tokrat ravno narobe.“

Einmal Umgekehrt

«Mutti, was ist in dem Paket?» fragt die Jüngste. «Sag doch Mutti!» Frau M. besieht nachdenklich das Paket. — Absender: Feldposteinheit Nr. 40.113. Seltsam, ihr Mann hat doch auch diese Feldpostnummer gehabt. Aber das ist doch schon lange her, daß der Kompaniechef ihr geschrieben hatte: «Wir werden Ihren Mann, der uns allen ein guter Kamerad war, nicht vergessen.»

Frau M. stellt das Paket auf den Tisch, die Kleine quält und ist voller Wißbegier. Die Mutter hört nicht recht auf das, was ihr Jüngstes sagt. Ihre Gedanken beschäftigen sich mit dem für sie noch immer Unfaßbaren. Fast mechanisch lösen die Finger die Verschnürung des Paketes, heben den Deckel hoch. Der Duft von Tannengrün strömt ihr entgegen. Nun weiß sie auch, was das Paket enthält! Die Kleine quält: «Nun sag doch Mutti, bitte, laß mich mal sehen.» «Aber Kind, es ist nichts für Dich, sei schön artig und spiele. Nur wer artig war, bekommt etwas vom Weihnachtsmann.»

Die Zweige des Tannengrüns legt sie auf den Tisch, entfernt die Umhüllungen und betrachtet gedankenverloren den Inhalt. — Für jedes ihrer drei Kinder ein Spielzeug, Süßigkeiten — einen Scheck. Sie nimmt den Brief — und liest nochmals — ». . . für die Kinder unserer gefallenen Kameraden.« Ihre Lippen formen den letzten Satz aus dem Brief des Kompaniechefs: «Wir werden Ihren Mann . . . nicht vergessen.»

— Lange bevor Frau M. das Paket erhielt, hatten fleißige Hände der Kameraden ihres Mannes eifrig gebastelt. Allerlei Spielzeug gefertigt. Es ist Ende Oktober, die Nächte werden länger.

Im Stützpunkt, wo auch Oberw. M. gelegen hat, geht alles seinen gewohnten monotonen Gang, und doch ist seit Tagen etwas Belebendes in den Kreis der Weltabgeschiedenen getreten.

«Einmal umgekehrt» soll es gehen! Briefe und Päckchen — sie sind nun einmal die Brücke zur Heimat — werden sehnsüchtig erwartet. Nur alle 14 Tage kommt die Post mit der Versorgungskolonie. Diese wenigen Stunden sind dann Stunden der Entspannung für die Männer des Stützpunktes. Sie sehen mal wieder andere Gesichter. Sie können nach diesem oder jenem Kameraden fragen. Sie haben für kurze Zeit Verbindung mit der Außenwelt. — Nur wenige Stunden, dann rückt die Kolonne ab

und es herrscht wieder die Weltabgeschiedenheit vor. 14 Tage, dann kommen sie wieder.

Wer so wie sie warten muß, weiß auch, was gegen Ende des Monats Dezember in dieser oder jener Familie fehlen könnte, nein, was Freude machen würde. So reift der Entschluß: «Wir basteln und senden den Kindern unserer gefallenen Kameraden ein Weihnachtspaket.» Gleich wird zur Tat geschritten. «Organisiert!» Holz allein genügt nicht, auch Farben gehören dazu. Bei Spielsachen allein bleibt es nicht. Zum richtigen Weihnachtspaket gehören auch Süßigkeiten. Offiziere und Männer verzichten auf ihre Zuteilungen; die erforderliche Menge ist sichergestellt. Und noch etwas wird den Paketen beigelegt: ein Scheck über RM 100.

Gesendet, gebastelt — — — formgebundene Grüße von: Draußen.
«Einmal umgekehrt».

1. Rezljanje in žaganje.

Schnitz und Sägearbeiten.

2. Barvanje izgotovljenih modelov.

Anstreichen der fertigen Modelle.

3. Igrače zavijejo v posebne zavoje.

Beim Verpacken der gefertigten Spielsachen.

4. Zavoji na poti izpred bunkerja na cilj.

Aufladen der fertigen Pakete vor dem Bunker.

Zgodovinski grad Hmeljnik, ki so ga zažgali komunisti.
Das von den Banditen vernichtete Schloß Hmeljnik.

